

ΘΑ ΤΟ ΚΑΤΑΔΕΧΤΟΥΜΕ;

Το καλοκαίρι έφτασε και το χωριό το γυρισμό μας καρτερεί. Θα το καταδεχτούμε;
'Η Ξελογιάστρα θάλασσα κράζει και μάς κοντά της. Ταιριάζει, βλέπετε, κι αυτή σ'ης εποχής το πνεύμα. Γι' αυτό και τόποι σαν τη Μύκονο, τη Ρόδο, το Λουτράκι στο θερινό μας πρόγραμμα θα μπουνε
Και το χωριό που καρτερεί;
Που να 'βγει, το κακόμοιρο, μπροστά σ'ε τέτοια θέρετρα!
— Καλό και άγιο το Χωριό, πατρίδα μας, δέ λέμε, μά και γιά ξεκαλοκαιριό, δέν είναι, πώς να γίνει.
Θέλουμε μπάνια τ'α παιδιά.
Και μεις, 'δω που τ'α λέμε, βγάλαμε το χειμώνα μιά χαρά.
'Ωφέλησαν σ'τ' αρθρικό κάτι ψυχρά μπανάκια, που 'κάναμε σ'τη Μύκονο!
Κι ύστερα πώς να π'ς, και τί θα φ'ς κεί πάνω.
Συγκοινωνία άνυπαρκτή, τ'α τρόφιμα δυσεύρητα και τ'ο νεράκι λιγοστό.
Κι αν πεις γιά έξυπνότητα...;

— Άσε που τώρα στο Χωριό κανένα πιά δέν έχουμε.
— Οί γέροι μας — πεθάνανε κι οί συγγενείς μας φύγαν». —
Αυτά θα πούμε, να 'χουμε ήσυχη τήν καρδιά μας, που λαχταράει γιά χωριό, και θα τραβήξουμε και μεις γιά κάποια όκτη με τ' άλλο ανθρωποκόποδο, να ταλαιπωρηθούμε σ'την έξοχή περισσότερο απ' τήν πόλη.

Και στο Χωριό; Τού κάκου θα μάς καρτερούν «οί γέροι μας» — ένα κερί ν' ανάψουμε σ'τ' αστόλιστό τους μνήμα.
Κι όδικα θα προσμένουν, να μάς δεχτούν καλόκαρδα τ' αδέρφια μας, που μένουν εκεί πάνω.

Γιατί μην πούμε, «στο χωριό κανέναν πιά δέν έχουμε». —
Κι αν πεθάναν τ'α γονικά κι οί συγγενείς σαν φύγαν, απόμειναν οί χωριανοί. Είναι κι αυτοί αδέρφια.

— Όχι γιατί 'ήταν φίλοι παιδικόι και παίξαμε και κλάψαμε όντόμα στα παλιά, μήτε γιατί μοιράσαμε σφυρί - σφυρί τ'ο ρόδο και δαγκωνιά σ'τη δαγκωνιά τ'ο μ'ηλο ή τ'ο κυδώνι, που κάποιος μας 'κονόμαγε, αλλά γιατί σταθήκανε σαν αδέρφοι μας γκαρδιακοί σ'τους γέρους τ'ους γονιούς μας, σ'α φύγαμε έμεις σ'την Ξενιτειά.

Αυτοί 'ταν, που καλόκαρδα τ'ους άνοιγαν τήν πόρτα γιά καλημέρα να τ'ους πουν.

Κι αυτοί άπλωναν σ'το χαρτί τίς πίκρες τους και τίς ελές, όταν μάς στέλναν γράμμα.

Αυτοί όδαρυγόμητα Ξαγρύπναγαν κοντά τους, γιά να τ'ους δώσουν γιαιτρικό, σαν πέσαν σ'το κρεβάτι, όταν έμεις πλουτιζαμε.

Τ'α χέρια τ'α δικά τους τ'ους έκλεισαν τ'α μάτια τους, σαν κίνησαν γιά τ'ο τρανό, τ' άγύριστο ταξίδι.

Και τήν εύκή τήν ύστερη μ' αυτούς μάς παραγγείλαν. Κι αυτοί τ'ους κλάψανε γιά μάς.

Αυτοί δέν είν' δικόι μας; 'Αδέρφια μας δέν είναι;
Αυτοί λοιπόν μάς καρτερούν.

— Όχι πώς θέλουν τίποτε από μάς. Τίποτε δέ ζητάνε. Τ'ο μόνο που ποθούν, είναι να ζήσουμε μαζί λίγο τ'α περασμένα. Να θυμηθούμε τ'α παλιά.

Μά αν αυτοί τ'ο θέλουν μιά φορά, έμεις μύριες τ'ο λαχταρούμε, γιατί μάς Ξανανιώνουνε, μάς δίνουνε κουράγιο οί άναμνήσεις οί παλιές.

— Έμεις λιγάκι μοιάζουμε τ'ο μυθικό 'Ανταίο.

Μάς άρπαξε ή ζωή σ'τα χέρια της και μάς στριφογυρίζει, να μάς τσακίσει σ'τους γκρεμούς.

Κι' άποζητούν τ'α πόδια, τ'α πόδια μας και ή καρδιά κάπου να άκουμπήσουν. Να φτάσουνε τή «μ'άνα γή» δύναμη γιά να πάρουν, ν' άντέξουμε σ'το πάλεμα.

— Η γή λοιπόν ή πατρική, κάπου εκεί, προσμένει.

Μάς καρτερεί να φτάσουμε, κουράγιο να μάς δώσει. —
Καιρός ν' άποφασίσουμε.

Κι άρα τ' άποφασίσουμε να τήν καταδεχτούμε, και τ'όπος να π'με θα βρεθεί και τρόφιμα θα βρούμε.

Θά φτάσει γιά όλους τ'ο νερό.

Μ' αυτό που θα περσέψει θα 'ναι ή αγάπη κι ή χαρά!

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ

1) Στις 22 Μαρτίου 1977 πραγματοποιήθηκε μ' έξαιρετική επιτυχία σ'το κέντρο «MINOPE 75» σ'τόν Καρέα, συνεστίαση τ'ων μελών τ'ου Συλλόγου μας. Σ' αυτήν παραβρέθηκαν πάνω από 160 συγχωριανοί μας και φίλοι τ'ου χωριού μας.

Ο Πρόεδρος τ'ου Συλλόγου μας, προσφωνώντας τ'ους συνδαιτυμόνες είπε:

«Αγαπητοί μας συγχωριανοί και φίλοι τ'ου χωριού μας,

Με ιδιαίτερη χαρά σ'ας καλωσορίζουμε σ'την άποψινή μας συγκέντρωση και σ'ας εύχαριστούμε, που πρόθυμα ανταποκριθήκατε σ'την πρόσκλησή μας.

Όπως διαπιστώνετε ή συνεστίασή μας είναι άπλή και φτωχική, δέν έχει τή συνηθισμένη επισημότητα, ούτε φανταχτερές όρχήστρες και καλλιτεχνικά προγράμματα.

Πιστεύουμε όμως πώς είναι πλούσια σ'ε άγάπη και ελκική αίσθημα και σ'ε οικγενειακή συμμετοχή και άτμόσφαιρα.

Μ' αυτές τίς συνθήκες μάς δίνεται ή εύκαιρία να πλησιάσουμε πιά άνετα τ'ο ένα τ'ον άλλον και πάνω απ' όλα να γνωρίσουμε καλά τή νέα γενιά τ'ου χωριού μας, αυτή να γνωρίσει έμάς και τ'α έργα μας, αλλά και οί νέοι μας να γνωριστουν μεταξύ τους. Τ'ο γλέντι βέβαια είναι σ'το πρόγραμμά μας. Θά γίνει κι' αυτό σ'τη συνέχεια με τ'α μέσα που διαθέτουμε.

Με τήν εύκαιρία ύπευθυμίζουμε τήν αύριανή μας Γενική Συνέλευση και ύπογραμμίζουμε τή σημασία τ'ης παρουσίας σας.

Σ'ας περιμένουμε όλους και σ'ας δεδαιώνουμε πώς ή συνεστίαση δέν

είναι ψηφοθηρική.

Και πιά σ'ας εύχαριστούμε και σ'ας εύχόμαστε καλή διασκέδαση.»

Μετά τ'ο φαγητό άρχισε τ'ο γλέντι, που κράτησε άμείωτο μέχρι τίς πρωινές ώρες.

2) Στις 18 Μαΐου 1977, τ'ο νέο Δ.Σ. τ'ου Συλλόγου μας, πραγματοποίησε ήμερήσια έκδρομή σ'το Κεφαλάρι 'Αργολίδας, με επίσκεψη σ'τίς 'Αρχαίες Μυκήνες και τ'ο Ναύπλιο.

Τ'ο πρωί έπισκεφθήκαμε τίς Μυκήνες και ζήσαμε με τή φαντασία μας τή δύναμη και τ'ο μεγαλείο τ'ων 'Ατρινών.

Τ'ο μεσημέρι φτάσαμε σ'το Κεφαλάρι. Στρώσαμε σ'τόν πευκιά και φάγαμε όλοι μαζί. Μετά τ'ο φαγητό έγινε γλέντι τρικούδετο.

Τ'ο άπόγευμα έπισκεφθήκαμε τ'ο Ναύπλιο κι άνεθήκαμε σ'το Παλαμίδι τ'ου.

Περιδιαθήκαμε τ'ους προμαχώνες τ'ου, που έστεκαν μελαγχολικοί μεσ' τ'ο άπόδρεχο.

Δέν άκούσαμε να «βροντάει τ'ο κανονίδι», ούτε συναντήσαμε σ'τίς έπάλξεις τ'ου σκυθρωπούς πολεμιστές.

Συναντηθήκαμε μ' ένα κοπάδι χαμογελαστές τουρίστριες, που τιτίβιζαν σαν τ'α χελιδόνια.

Μπήκαμε με τ' άναμένο κερί μας σ'τη θεοσκότεινη φυλακή τ'ου Κολοκοτρώνη και ντραπήκαμε γιά τήν κατάρα τ'ης φυλής μας, που γεννάει Δυσσέους γιά να τ'ους δολοφονήσει, Κολοκοτρωνάιους και Μακρυγιάννηδες γιά να τ'ους φυλακίσει.

Εύχαριστημένοι και γεμάτοι έντυπώσεις γυρίσαμε σ'την 'Αθήνα.

Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Στις 23/3/77 σ'τη μεγάλη αίθουσα τ'ου Συλλόγου τ'ων 'Υπαλλήλων τ'ης 'Αγροτικής Τράπεζας, που εύγενικά μάς παραχώρησε ή συμπατριώτης μας και φίλος τ'ου χωριού μας κ. Γεώργ. Μαρκόπουλος, πραγματοποιήθηκε ή τακτική έτήσια Γενική Συνέλευση τ'ου Συλλόγου μας.

Σ'την άρχή ή Πρόεδρος τ'ου άπερχόμενου Δ.Σ. κ. 'Αθ. Βλάχος, άναφέρθηκε σ'τη δράση τ'ου Συλλόγου κατά τή διάρκεια τ'ης θητείας τ'ου και έκαμε τ'ον οικονομικό άπολογισμό τ'ου έτους 1976, που έγκρίθηκε όμόφωνα.

Από τή Γεν. Συνέλευση πάρθηκαν οί παρακάτω άποφάσεις:

1) 'Η τροποποίηση όρισμένων άρθρων τ'ου καταστατικού τ'ου Συλλόγου.

2) 'Η μετονομασία τ'ου Συλλόγου από «Σύλλογος τ'ων έν 'Αθήναις Νεοχωριτών» σ'ε «ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΝΕΟΧΩΡΙΤΩΝ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ», ίκανοποιώντας έτσι αίτημα πολλών συγχωριανών μας, που μένουν εκτός 'Αθηνών.

3) 'Η διάθεση 70.000 δρχ. γιά τήν τσιμεντοστρώση τ'ου δρόμου Πλατεία — 'Εκκλησία.

4) 'Η έκδοση τ'ου ΝΕΧΩΡΙΤΗ. —
Από τίς άρχαιρεσίες, που άναλούθησαν, προέκυψε τ'ο παρακάτω Δ.Σ.:

- 1) Κων. Μάντης, Πρόεδρος
- 2) 'Αλέξ. Παπαλέξης, Αντιπρόεδρος
- 3) Δήμ. Φούρλα, Γραμματέας
- 4) 'Απόστ. Τσιτσιμπέλης, Ταμίας και
- 5) Νικ. Παπαμιχαήλ, Σύμβουλος.

Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ

Ιστορική άναδρομή τ'ου Κώστα Μάντη

1950. Σ' ένα Νοσοκομείο τ'ης 'Αθήνας άφίνει τήν ύστερη πνοή τ'ου κάποιος συγχωριανός μας.

Κοντά τ'ου μόνη ή γυναίκα τ'ου.

Τήν έπομένη τ'ον συνοδεύουν σ'την τελευταία τ'ου κατοικία ή γυναίκα τ'ου και δύο - τρεις χωριανοί μας απ' τ'ους 150, που ζουν σ'την 'Αθήνα.

Πολύ άργά μαθεύτηκε τ'ο θλιβερό νέο.

Κι όλοι οί χωριανοί μας στενοχωρήθηκαν, που δέν μπόρεσαν να συνδράμουν ένα πατριώτη τ'ους όσο ήταν ζωντανός και στάθηκε άδύνατο να τ'ον ξεπροβοδίσουν σ'το μεγάλο ταξίδι τ'ου, σαν ήρθε ή ώρα τ'ου μισεμού.

Αυτό τ'ο γεγονός έβαλε όλους σ'ε σκέψη.

Κάτι πρέπει να γίνει.

Τότε γεννήθηκε ή ιδέα τ'ης ίδρύσεως τ'ου Συλλόγου.

Στις 23 Αύγουστου τ'ου ίδιου έτους, ήμερα που πανηγυρίζει τ'ο χωριό μας, συγκεντρώνονται 80 περίπου Νεχωρίτες σ'την ταβέρνα τ'ου άείμνηστου Γ. Κώσταλου σ'την Καλλιθέα και άποφασίζουν τήν ίδρυση τ'ου Συλλόγου.

Στις άρχές τ'ου 1951 έγκρίνεται απ' τ'ο Πρωτοδικείο 'Αθηνών τ'ο καταστατικό τ'ου Συλλόγου.

Τ'ο πρώτο Δ.Σ. τ'ο άποτελούν οί:

- 1) Νικ. Παπανικολάου, Πρόεδρος
- 2) 'Ιωάν. Σγάγιας, Αντιπρόεδρος

3) Δημ. Παπανικολάου, Γραμματέας

4) Κων. Φούρλας, Ταμίας

6) 'Ιωάν. Πέτσας

6) Σπύρ. Κώσταλος και

7) 'Αποστ. Καραγιάννης σύμβουλοι.

Από τότε και μέχρι σήμερα ή Σύλλογος καλύπτει 27 χρόνια δημιουργικής ζωής.

Πάρα πολλά έχει να παρουσιάσει μέσα σ'τα χρόνια αυτά.

— Φέρνει τ'ους Νεχωρίτες τ'ης 'Αθήνας τ'ον ένα κοντά σ'τόν άλλο.

— Ξαναθερμαίνει τήν αγάπη τ'ους γιά τ'ο χωριό και τ'ους χωριανούς μας.

— Ένισχύει οικονομικά διάφερα Κοινοτικά έργα.

— Βοηθάει τ'ο Δημοτικό Σχολείο.

— Βραβεύει τ'ους άριστους μαθητές τ'ου.

— Μοιράζει δώρα σ' όλους τ'ους μαθητές τ'ου Σχολείου σ'την έτήσια σχολική γιορτή τ'ων έξετάσεων.

— Κατασκευάζει, σ'την μνήμη Κ. Φούρλα βιβλιοθήκη και τήν έμπλουτίζει με πολλά βιβλία.

— Βοηθάει ήθικά και υλικά άπορους συγχωριανούς μας.

— Οργανώνει συνεστιάσεις έκδρομές και χοροεσπερίδες, που φέρνουν τ'ους Νεχωρίτες τ'ον ένα κοντά σ'τόν άλλο.

— Τελει μνημόσυνα γιά τήν άναπαυση τ'ης ψυχής τ'ων ιδρυτών και τ'ων μελών τ'ου Συλλόγου, που έφυ-

γαν απ' τή ζωή.

— Τιμά όσους πρόσφεραν σ'το χωριό μας μεγάλες υπηρεσίες.

— Με έγγραφα τ'ου σ'τίς Δημόσιες υπηρεσίες και παραστάσεις τ'ου Δ.Σ. κι άλλων επίλεκτων συγχωριανών μας, φροντίζει γιά τήν επίλυση διαφόρων Κοινοτικών ζητημάτων.

— Έκδίδει τ'α τελευταία χρόνια ήμερολόγιο, που κατακτά όλους τ'ους συγχωριανούς μας, όπου κι αν

● Συνέχεια σ'την 6η σελίδα

ΝΕΑ ΠΟΥ ΜΑΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΝ

1) Με έέργειες τ'ου Εισαγγελέα 'Εφετών κ. 'Αλ. Φλώρου ή Δ/ση Κρατικών Λαχείων χορήγησε σ'την Κοινότητα τ'ο ποσόν τ'ων 30.000 δραχμών.

2) Ύστερα από έέργειες τ'ου ιατρού κ. Παύλου Βλάχου ή Δ/ση Κρατικών Λαχείων χορήγησε σ'το Σύλλογό μας και γιά τ'ους σκοπούς τ'ου τ'ο ποσόν τ'ων 15.000 δραχμών.

3) Τ'ο έργο τ'ης τσιμεντοστρώσεως τ'ου δρόμου, πλατεία - 'Εκκλησία, γιά τ'ο όποιο ή Σύλλογός μας άποφάσισε να διαθέσει τίς δαπάνες άρχισε να εκτελείται και σ'ε λίγες μέρες τελειώνει.

Κοινωνική Ζωή

ΦΑΡΣΑ ΠΡΩΤΑΠΡΙΛΙΑΤΙΚΗ

Του Κ. Λιάζη

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΧΩΡΙΟ

ΑΡΡΑΒΩΝΙΑΣΤΗΚΑΝ

Άρραβωνιάστηκαν η δίδα Λαμπρινή Ν. Λούπα και ο κ. Παντελής Τσανακάκης.

ΓΑΜΟΙ

Ο εκλεκτός συμπατριώτης μας κ. Κων/νος Λιάζης πάντρεψε στην Αμερική την κόρη του Έλενη στις 25.6.77. Ο Σύλλογος εύχεται στους νεογμούς να ζήσουν ευτυχισμένοι.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Η κ. Έλενη Αντωνίου Μασγάλα απέκτησε αγοράκι.

Η κ. Ευαγγελία Θωμά Μασγάλα απέκτησε αγοράκι.

Στους ευτυχείς γονείς εύχόμαστε να τους ζήσουν.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

Στην Αθήνα ο κ. Κουτρομάνης Μιχ. βάπτισε το γιό του κ. Γεωργίου Αθ. Μάλλιου και τον όνόμασε Αθανάσιο.

Ο κ. Δίγιρας Παρασκευάς βάπτισε το γιό του κ. Νικολάου Τσάπα και τον όνόμασε Εύθυμο.

Το Δ.Σ. εύχεται στους γονείς να τους ζήσουν.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Πέθανε στο Νοσοκομείο Αγγινίου ο Ιωάννης Γιάνναρης.

Ο Σύλλογος εκφράζει τα θερμά συλλυπητήρια στους δικούς του.

ΑΦΙΣΤΕΙΣ

Επιστρέψαν απ' την Αμερική: Ο κ. Ι. Ζάχος με την γυναίκα του, η κ. Β. Μπούρα, η κ. Κ. Μπαζιώτη και ο κ. Γεώργιος Καλαθάς.

Επίσης ήρθε για επίσκεψη των γονιών του ο κ. Αθανάσιος Γ. Ντούζος μετά της οικογενείας του.

Επισκέφθηκαν την Ελλάδα για λίγες μέρες ο κ. Κ. Λειβαδίτης και η δίδα Θεοδώρα Λειβαδίτη.

Ήρθαν από την Αμερική ο κ. Κων/νος Μέμμος, η κ. Ε. Ζαρκάδα, η κ. Σ. Μπρέλλου, η κ. Μ. Κωτσάλου, η κ. Μ.Γ. Κωτσάλου, και ο κ. Ι.Ν. Καραγιάννης.

ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ

Ο κ. Ι. Μπουζάκης και η κ. Αικ. Μπουραζέρη αναχώρησαν για Αμερική.

ΔΙΟΡΙΣΜΟΙ

Στην Ολυμπιακή διορίστηκε η δίδα Σοφία Ρεντζή.

Στη Γενική Τράπεζα διορίστηκε ο κ. Έλευθεριος Κ. Λειβαδίτης.

Τους εύχόμαστε καλή σταδιοδρομία.

ΠΡΟΛΟΓΟΙ

Ο συγχωριανός μας κ. Παύλος Φοίβλας προήχθη σε Μοίραρχο. Τους εύχόμαστε και σ' ανώτερα.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου μας αισθάνεται την υποχρέωση να ευχαριστήσει και από τις στήλες του «ΝΕΧΩΡΙΤΗ» τον εκλεκτό συμπατριώτη και φίλο του χωριού μας κ. Γεώργ. Μαρκόπουλο, Γ. Γραμματέα του Συλλόγου των υπαλλήλων της Αγροτικής Τράπεζας, που είχε την καλοσύνη να μας παραχωρήσει δωρεάν την αίθουσα

των Υπαλλήλων της Αγροτικής Τράπεζας, για την πραγματοποίηση της ετήσιας Γενικής Συνέλευσης του Συλλόγου μας.

Απ' το Σύλλογο των συγχωριανών μας της Αμερικής λάβαμε πρόσκληση για τη χοροεσπερίδα τους, που πραγματοποιήθηκε με μεγάλη επιτυχία στις 29 Μαΐου 1977 στο Ντίλσμπουργκ.

Απαντώντας στην πρόσκλησή τους στείλαμε το παρακάτω τηλεγράφημα:

«Σύλλογον Νεοχωριτών Αμερικής. Σας εύχόμεθα καλή διασκέδαση. Σύλλογος Νεοχωριτών - Αθήναι».

ΔΩΡΕΕΣ

Ο κ. Γ. Ν. Καλαθάς δώρησε στο Σύλλογό μας 1 ωρολόγιο γυναικείο, που κληρώθηκε μεταξύ των μελών κατά την διάρκεια της τελευταίας εκδρομής και απέδωσε 5.000. Επίσης ο κ. Κων/νος Μέμμος από την Αμερική προσέφερε στον σύλλογό μας δρχ. 3.000.

Το Δ.Σ. τους ευχαριστεί θερμά.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΤΟ «ΝΕΧΩΡΙΤΗ»

Για την επανέκδοση του «ΝΕΧΩΡΙΤΗ» φθάνουν άθροος οι προσφορές των συγχωριανών μας.

Από την Αμερική λάβαμε τα παρακάτω ποσά:

1. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΝΕΟΧΩΡΙΤΩΝ Η.Π.Α.	Δολλ.
2. Μάλλιος Χρήστος του Ιωάν.	150
3. Τσιγαρίθρας Κων.	50
4. Τηλιγάδα Μαρία	10
5. Ζαρκάδας Αθανάσιος	30
6. Μέμμος Κων/νος	5
7. Καρανδρίκας Ανδρέας	10
8. Λιάζης Κων.	10
9. Ντούζος Γρηγόριος	10
10. Γιαννάκος Ιωάννης	10
11. Γιαννάκος Γεώργιος	5
12. Μπούρας Γεώργιος	10
13. Μπούρας Δημήτριος	10
14. Αύγερινος Δημήτριος	5

Απ' το έσωτερικό πήραμε τα παρακάτω ποσά:

	Δραχμ.
1. Κωσταρά Τασία	260
2) Κουδελάς Γεώργ.	1.000
3. Καλλιὰ Βούλα	200
4. Κολοκυθας Κων.	50
5. Μάλλιος Γεώργ. του Αθ.	300
6. Μάλλιος Ιωάν. του Γεώργ.	200
7. Μέμμος Φώτιος	100
8. Ντούζος Γεώργιος	200
9. Παπακωνσταντίνου Ιωάν.	200
10. Παπακωνσταντίνου Κων.	300
11. Ντούζου - Παπαμιχαήλ Λιλ.	500
12. Παπανικόλου Γεωργία	500
13. Πλάκας Αντώνιος Αθαν.	200
14. Σκερπανιάς Αντ.	500
15. Σπυροπούλου Μαγδ.	100
16. Σουσίρης Βασίλ.	200
17. Τσώλης Ιωάννης	200
18. Γκρομούτη - Μαζιά Βασίλ.	300
19. Σγάγιας Ιωάν.	350
20. Παπακώστας Ιωάν. Δημ.	200
21. Κώσταλος Ηρακλής	500
22. Πέτσας Ιωάν.	500
23. Ζηνέλης Ιωάννης	300
24. Ξύκη - Παπαχρίστου Ζωή	100
25. Σακελία - Μάλλιου Κούλα	500
25. Κωστάλου Μαίρη του Σπύρ.	200.

Και τώρα ακόμα τη θυμάμαι εκείνη την Πρωταπριλιά!

Σηκώθηκα πρωί πρωί. Άλλες φορές, έσταινε πόλεμο ή μάνα μου να με σηκώσει. Σήμερα όμως, μόλις μου μίλησε, πετάχτηκα. Είχα, βλέπετε, δουλειές με φούντες για να κάμω. Τις είχα σχεδιάσει αποδραδίσ.

Τομάστηκα, πήρα στον ώμο τη μαρούδα και τράβηξα για το σχολείο.

Σαν είδα πως στο προαύλιο δεν ήταν άλλος μαθητής, έβαλα μπρος το σχέδιό μου.

Μπήκα στο δάσκαλο το σπίτι. Ο' άρχιζα απ' αυτόν «τό γέλασμα».

Τον βρήκα να ξυρίζεται.

— Κύρη, του λέω, μου είπε ο χωροφύλακας, που είναι στην πλατεία, να πιάς ν' ανοίξεις το τηλέφωνο. Θέλει να τηλεφωνήσει στην Αράχωβα.

— Καλά, μου λέει, θα κατεβώ. Μά σύρε σε παρακαλώ, ως τον παπά, να του ζητήσεις τα ξυράφια του, γιατί αυτό έδω το δικό μου, μου φαίνεται, δε θα με βγάλει πέρα.

Πήγαινε, κι έμα γυρίσεις, χτύπα και την καμπάνα για το μάθημα.

Έφυγα τρέχοντας κι όλο χαρά, γιατί δεν πήρε ξίδηση τη φάρσα που του σκάρωσα.

Πότε έφτασα στο σπίτι του παπᾶ κι εγώ δεν το κατάλαβα.

Τον βρήκα που καθόταν στην αύλη και ρέμβαζε πίνοντας τον καφέ του.

— Παππούλη, του λέω, μου είπε ο δάσκαλος, να μου δώσεις τα ξυράφια σου, να του τα πιάω, να ξουριστεί, γιατί δεν κόβει το δικό του.

— Ω! χό - χό - χό - χό..., ξεσπάει σέ γέλιο τρανταχτό.

— Όποτε ζητάει τα ξυράφια μου;

Βρέ βλάκα, ξουρίζονται οι παπάδες;

Σε γέλασε ο δάσκαλος. Δεν ξέρεις πως είναι σήμερα Πρωταπριλιά. Αιντε, χρόνια πολλά σου!

Έφυγα με το κεφάλι κάτω.

Εγώ, που πήγα για μαλλί, να βγώ ο κουρεμένος;

Σαν έφτασα σχολείο, να και ο δάσκαλος μπροστά μ' όλα τα δασκαλούδια.

Μου φώναξαν: «Χρόνια πολλά», «χρόνια πολλά».

Κείνη την ώρα χτύπησε κι η καμπάνα, για το μάθημα.

Μου φάνηκε, πως κι εκείνη, μου έλεγε «Χρόνια πολλά», «χρόνια πολλά».

— Νά 'ξίρις, Βάβου, σήμια τι έμαθα σκουλείου!

— Τί, Ρήμα μ'!

— Για τούν κέρβιου!

Κι τί 'νι αυτός ού έρπ'ς;

— Φυλάει στον Αδη τις ψυχές. Είναι ένα θηρίου

τρικέφαλο ζαβό άρκούδ'! Ταχιά π' θά πιάς του δλέπ'ς.

— Στάκα, μωρέ, πιρίδουμε!

Στάκα κι να σί λάδου!

Άκούς στον Αδ' Ιγώ θά πάω; Δε σου ελπι τίπουτ' άλλου

ού τρισκατάρατους σι' αὐτί;

Κι τί μανιά θά 'χεις, γιούλη μ'!

π.μ.

Έν Αθήναις τη 5 Απριλίου 1977
Πρὸς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ ἐν Αθήναις Συλλόγου Νεοχωριτῶν - Ναυπακτίας

Ε ν τ α ὤ θ α

Αγαπητοί μου Συγχωριανοί,

Δεχθίτε τὰ πλέον θερμά μου συγχωρητήρια γιὰ τὴν ἐπανεκδόσιν τῆς ἐφημερίδος τοῦ Συλλόγου μας ὑπὸ τὸν τίτλον «Ο Νεχωρίτης» μὲ τὴν εὐχὴν ὅπως καταστήσῃτε τὴν ἐφημερίδα αὐτὴν σύντροφον ὅλων τῶν συγχωριανῶν μας, ὅπου καὶ ἂν εὐρίσκονται οὗτοι, τόσον εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ὅσον καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν διαβιοῦντες μακρὰν τοῦ ἀγαπημένου μας χωριοῦ (Κοτρότσου). Ἐκεῖ ὅπου εἶδον καὶ ἐγὼ τὸ πρῶτον φῶς τῆς ἡμέρας καὶ ἀνέπνευσα τὸν καθαρόν ἀέρα του, ἐκεῖ ὅπου ἐδιδάχθην τὰς ἀκαταβλήτους ἀρχὰς τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τῆς ἀνερὸν ὀρίων προσφορὰς πρὸς αὐτὴν καὶ τὰ ὅποια ἐνεστερνήθην εἰς ὑπερτάτον δοθμόν.

Σκοπὸς τῆς παρούσης μου ἐπιστολῆς εἶναι, ὅπως ἀφιερῶσιν τὸ ἐπόμενον κείμενον εἰς μνήμην τῶν ἀειμνήστων ἐκ τοῦ χωριοῦ μας νεκρῶν ἀγωνιστῶν καὶ εἰς τοὺς σφαιγιασθέντας οἱ ὅποιοι πέθαναν ἀδιδάστοι καὶ παρέμειναν ἄταφοι σὲ σπηλιές, χαράδρες καὶ εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν εἰς αἰώνιον μνημόσυνον αὐτῶν.

Εἰτίας τὸ ἀφιερῶναι καὶ εἰς ὅλους ἐκείνους, οἱ ὅποιοι δὲν ξεχνοῦν τὸ ἀγαπημένο μας Νεχωρί.

Ἡ ἀγάπη μας πρὸς τὴν ἰδιαιτέραν πατρίδα, τὴν γενέτειράν μας εἶναι γνωστὴ. Ἡ γενέτειρά μας χαρίζει τὰς πρώτας ἀκτίνες τοῦ ἡλίου ἐκεῖ προσβλέπομεν καὶ τὴν δύσιν. Αὕτῃ μᾶς θερμαίνει μὲ τὴν ἀναγέννησιν τῶν παιδικῶν μας χρόνων. Αὐτοὶ κυρίως εἶναι οἱ λόγοι ποὺ μὲ ὥθησαν, ὅπως προσπαθῶν νὰ σημειῶσιν ὅτι δυνατόν ἀνέυρω, ἵνα διαφυλαχθῇ, ἀποθανατισθῇ καὶ συνδεθῇ οὕτω ἡ γενεὰ μας μὲ τοὺς ἐπερχομένους.

Εἰσέτι δὲ ἐμπλουτίζομεν τὰς γνώσεις μας, γνωρίζοντες πῶς ἐξησαν οἱ πρόγονοί μας καὶ τί προσέφερον εἰς τὸ χωρίον καὶ τὴν πατρίδα μας, τιμῆσαντες συγχρόνως αὐτὴν, εἴτε ὡς ἀγωνισταὶ ἀξιοματικοὶ ἀνώτατοι, ἀνώτεροι καὶ κατώτεροι, εἴτε ὡς ἱερωμένοι, ἐπιστήμονες, κοινοτάρχες, διδασκαλοὶ καὶ λοιποὶ Δημόσιοι ἄνδρες καὶ τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα ἐμείς οἱ μεταγενέστεροι ἀναφέρομεν μὲ ὑπερηφάνειαν καὶ συγκίνησιν εἰς μνημόσυνον αὐτῶν.

Πλείστοι ἐξ αὐτῶν ἔπασαν ἐπὶ τοῦ πεδίου μαχόμενοι ἡρωϊκῶς.

Αὐτὴν τὴν ἑλλειψιν ὡς χρέος πρὸς τὴν γενέτειρά θά προσπαθῶσιν ὅπως ἀναπληρῶσιν.

Εἰς τὴν εὐκαιρίαν θεωρῶ σκόπιμον, ὅπως διαβεβαιῶσιν ἅπαντας τοὺς συμπατριώτας μου, εἰς ἀπάντησιν ἀποριῶν καὶ ἐρωτήσεων ὅτι ἡ βαθεῖα γνώσις τῆς ἱστορίας τοῦ τόπου, ποὺ ἐγεννήθημεν, μεγαλύνει τὴν ἀγάπην μας πρὸς αὐτόν.

Εἰσέτι αἱ ἱστοριογραφικαὶ ἀναφοραὶ, ὅχι μόνον καθιστοῦν γνωστὴ τοὺς κατοίκους τὴν ἱστορίαν τοῦ τόπου των, διότι ὅσο μικρὰ κι ἂν εἶναι ἡ πατρίς ἐκάστου ἀνθρώπου, ὀφείλει ὡς συμπλήρωμα τῆς ἀγωγῆς τοῦ νὰ τὴν γνωρίζῃ, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς ἱστορικοὺς παρέχει πλούσιον ὕλικόν πρὸς εὐρυτέραν μελέτην καὶ ἔρευνα,

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συνάγεται, ὅτι

Μὲ χαρὰ καὶ συγκίνησιν ὑποδεχτήκαμε τὸ Σάββατο τὸ βράδυ 28 Μαΐου πολλοὺς συγχωριανούς μας, ποὺ ἔφτασαν ἀπὸ τὴν Αἴθνα, τὴν Πάτρα καὶ τὸ Ἀργεῖο. Μαζί τους καὶ ὁ Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου. Τὸ βράδυ ἔφαγαν μαζί ψητό, ποὺ εἶχε φροντίσει ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος. Τὴν ἄλλη ἡμέρα ἐκκλησίαι καὶ πλατεία γεμάτες κόσμος. Θυμηθῆκαμε Ἀγιοστυιτικὰς Κυριακὰς. Στὴ λειτουργίαν χοροστάτησαν ὁ Πανσεολογίωτατος Ἀρχιεπίσκοπος Χ. Μέρμηκας, ὁ Αἰδεδισμώτατος Πατριάρχης Σαλτὸς καὶ ὁ Διάκονος Ν. Μασγάλας. Μετὰ τὴν λειτουργίαν ὁ Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου καὶ τὰ μέλη συνεργάστηκαν μὲ τὸν Πρόεδρο τοῦ χωριοῦ καὶ ἄλλους τοπικοὺς παράγοντες. Ὅλοι ἔμειναν εὐχαριστημένοι ἀπὸ τῆς ἐργασίας, ποὺ ἄρχισαν καὶ συνεχίζονται γιὰ τὴν τσιμεντοστρώσιν τοῦ δρόμου ἀπὸ τὴν πλατεία ὡς τὴν ἐκκλησίαν μὲ ἐξοδα τοῦ Συλλόγου.

Τὸ βράδυ παρατέθηκε δείπνον σὲ ὅλους ἀπὸ τὸ δάσκαλο κ. Χ. Παπανικολάου. Ψητὸ κατσακί, ντόπιο κρασί κι ἐκλεκτοὶ μεζέδες ἔφεραν γρήγορα τὸ κέφι...

Στὴν ἀρχὴ ὁ Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου εὐχαρίστησε τὸν κ. Παπανικολάου ὁ ὁποῖος μὲ τὴν σειράν του καὶ φανερά συγκινημένος εἶπε.

«Ὅλοι οἱ Νεχωρίτες ὅπου κι ἂν βρίσκονται σέρνουν τὴν ἀγάπην τους γιὰ τὸ χωριό. Ζοῦνε μὲ τὴ σκέψιν του, τὸ λαχταροῦν τὸ καμάρωσιν καὶ τὸ φροντίζουν. Σὲ ὅλους σας εὐχομαι νὰ ἔχετε ἀγάπην, ὁμόνοιαν καὶ νὰ βρίσκετε περισσώτερες εὐκαιρίες γιὰ νὰ ἐπισκεπτεσθε τὸ χωριό. Γιὰ τὴν αὐτὴν ἀξίζει ὁλόκληρη ζωὴ, ποὺ λεηλατεῖται στίς πολιτείες. Τὴν ἀγάπην καὶ τὸν πόνο σας γιὰ τὸ χωριό νὰ τὸ μεταδώσετε καὶ στοὺς νέους».

Ἀκολούθησε διαλογικὴ συζήτηση ἀπὸ ὅλους σὲ φιλικὴ ἀτμόσφαιρα πᾶν σὲ θέματα τοῦ χωριοῦ καὶ σὲ δραστηριότητες τοῦ Συλλόγου. Τὸ γλέντι κορυφώθηκε τὰ μεσάνυχτα καὶ συνεχίστηκε ὡς ἀργά.

Τὴν ἐπομένη ἐτοιμάστηκαν μάζεψαν ὅσα καλούδια μπορούσαν νὰ προσφέρουν αὐτὴ τὴν ἐποχὴν κι ἀσχωρήσαν ὅλοι εὐχαριστημένοι.

Ο ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΗΣ

σκοπὸς μου ὑπῆρξεν ὅχι ὁ πλουτισμὸς ἢ ἡ ἀπόδοσις τίτλου συγγραφέως ἢ ἱστοριογράφου, ἀλλὰ ἡ διάθεσις νὰ κάνω γνωστὰ ἢ νὰ ὑπενθυμῶ εἰς τοὺς συγχωριανούς μας, ἱστορικὰ γεγονότα, παραδόσεις, ἔγγραφα τοῦ χωριοῦ μας, ἀφοῦ εἶναι βέβαιον, ὅτι εἰς τοὺς περισσοτέρους ἐκ τῶν νεωτέρων τυγχάνουν ἄγνωστα

Ἀποδείξεις τούτου, ὅτι εἰς ὅλο τὸ χωριὸ πολλοὶ ὀλίγοι ἴσως γνωρίζουν ἐκ ποίας οικογενείας κατήγετο καὶ ποῖον ἐπώνυμον εἶχεν ὁ πρῶτος ἱερεὺς ἢ καὶ οἱ μεταγενέστεροι τοῦ τοῦ τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἀγίας Παρασκευῆς τοῦ Παλιονεχωριοῦ ὡς καὶ τὰ ὀνοματεπώνυμα ἀγωνιστῶν συμπολιτῶν μας ἀπὸ τῆς περιόδου 1821 καὶ μέχρι σήμερον διακριθέντων καὶ θυσιασθέντων ἐπὶ τῶν ἐπαύλεων.

Μὲ ἐκτίμησιν καὶ ἀγάπην

Γιάννης Αθ. Σγάγιας

Ἀνώτ. Ἀξιωματικὸς ἐ.ἀ.

● Συνέχεια από το προηγούμενο

4. Μεγάλο πρόβλημα —που γίνεται όλο και δυσκολότερο καθώς πληθαίνει το χωριό— ή καλλιέργησιμη γης. Οι Νεχωρίτες θ' αναζητήσουν δυο λύσεις: τ' Αλ-Δημητριάνα χωράφια ή μία, τα Πορέτινα ή άλλη.

Λένε πως κάποτε οι Αλ-Δημητριάνα βάρσαν έναν χαρατοή (άλλοι τον θέλουν πραγματευτή), τον Τζιανούση (σώζεται και τοπωνύμιο: Στ' Τζιανούσ' το Λάκο). Κι ο πασιός (άγνωστο ποιος και πότε), πάντως πριν κυριαρχήσει ο Αλ-Πασιός (1788 και μετά) επέβαλε βαρύτατο πρόστιμο για το φονικό. Οι Αλ-Δημητριάνα, για να μάσουν τα γρόσια που δεν τα είχαν, πούλησαν ή έβαλαν αμανάτι (ένεχυρο), τη Μπέλιστα στους Σιουσμαναίους και τα καλύτερα χωράφια τους στους Νεχωρίτες. (Και σήμερα οι Αλ-Δημητριάνα λένε: στα Μαλ-λαιίκα, στο Μπούρα, στο Καραμυόδα, στο Τσάλη, στο Λόη, στο Πλακαντώνη τη Γούνα. Τα Α-αγνώστια — Χριστοκολαιίκα ήταν του Καλαθά). Με τον καιρό οι Αλ-Δημητριάνα θέλει καλωσέχοντας (αγοράζοντας τα), θέλει κακωσέχοντας (με κλεψίες, με απόλυσιες, σκοτώνοντας τα ζώα) ξετόπισαν τους Νεχωρίτες από τον Αλ-Δημητριάνα τόπο. Πρόσθετο εμπόδιο κι ο Φιδαρής με τις κατεβασίες του που δυσκόλευε πολύ τους Νεχωρίτες στο σύρε κι Δια στα χωράφια τους.

Τα Πορέτινα (δηλ. ή από τον Καλαμίτη ως τα Χαλάσματα κι από τον Κλινιοδίτη ως την Πλασινή Εκκλησίαν), ήταν μοναστηριακός τόπος, άνηκε στην Αμπελακιώτισσα. (Ίσως και το Κλινόδο. Τι λέει άραγε το τοπωνύμιο: Στ' Καλόρι τ' Στάν; Κι ή έκδοχή ότι προϋπήρχε έκκλησία της Παναγίας προτού γίνει το χωριό;). Λένε πως στην Ασπρόλακα ήταν το Μετόχι, όπου έμειναν οι Κολογέροι.

Από ένα Πατριαρχικό και συνοδικό σιγυλλιώδες γράμμα (δημοσιευμένο στα Ελληνικά 3 (1930) σελ. 428-432) του Κυρίλλου Ε' (1749), πληροφορούμαστε πως το Μοναστήρι της Κοζίτσας ήταν κάτοχο των έξι κτημάτων: ε...ουαίτης και των έν τοις κατά το αυτό Κράδαρη τέσσαροι τούτοις χωρίοις, δηλονότι του Αγίου Δημητρίου, της Τερπίτζας, της Αραχώδης και Ελευθέρινης. Το Νεχώρι, φυσικά, δεν αναφέρεται αφού δεν υπήρχε ακόμα. Όμως ούτε και για Πορέτινα γίνεται λόγος. Λοιπόν ένα από τα δυο συμβαίνει: ή τα Πορέτινα δεν άνηκαν τότε στην Αμπελακιώτισσα ή, το πιθανότερο, συμπεριλαμβάνονταν στην έδαφική περιοχή της Αραχώδας.

Άλλου (Ιστορία της Ί. Μονής Κοζίτσας, Ί. Καλλιμαβάκου, 1902 σελ. 34) διαβάζουμε: «Ο Ήγούμενος Τιμόθεος (πότε όμως δε λείει) έκ περιτροπής και έντός βραχυτάτου χρονικού διαστήματος ήγάρασε (από ποικύς;) τα άκίνητα κτήματα... το είς θέση Πορέτινα και έν τη περιφερεία του Δήμου Κλεπαίδος Ζευγοστάσιον... Άπαντα τα κτήματα κατέχει και σήμερα ή Μονή πλην του Ζευγοστασίου Πορέτινα, όπερ μετέπειτα έπωλήθη παρά των διαχειριστών της Μονής μάλλον έξ έμποροαπόκτησε και ίσως έκ κακών υπολογισμών. Την απαλλοτριώσιν των κτημάτων τούτων ένέφινε, φαίνεται, και ή προϊσταμένη τότε έκκλησιαστική Αρχή».

Τα Πορέτινα τ' αγοράσαν οι Νεχωρίτες από το Μοναστήρι της Κοζίτσας. Τα συμφώνησαν, λένε, έφτάμισι χιλιάδες γρόσια. Και μιά χαχαρόπιτα. Και να βγαίνει και δεύτερος δίκος της έκκλησίας για την Αμπελακιώτισσα (ΊΟ «Δίκος»

Το Νεχώρι της ιστορίας και του μύθου

Υπό του κ. ΔΗΜ. ΦΟΥΡΛΑ

σταμάτησε επί Παπαχρήστου Μέρμηκα).

Τόν τόπο τόν μέρασαν σε δεκαοχτώ (τόσα να ήταν τα άρχικά μεγάλα τάρφια του χωριού; τριμερείς. Κάθε τριμερία είχε ένα μεράδι χωραφότοπο, ένα μεράδι δοντρόλογο (για το δελάνι) κι όλοι εέ' αδιαίρετους το δονκότοπο.

Πότε να 'γινε ή αγορά; Υπολογίζω εκείδα μπρός - πίσω από την Επανόσταση. Προσπάθειά μου να βρω αποδεικτικά στοιχεία στα Άρχεία του Μοναστηρίου δεν καρποφόρεσε (ΊΟ Ήγούμενος ή δεν είχε ή δε θέλησε να μου δώσει). Ένα επαλιό χαρτί (στα χέρια του δασκάλου Χρ. Παπανικολάου) κάτι λέει, μα φαίνεται πως είναι κάποιο λαθεμένο αντίγραφο (αναφέρει ήμεις οι δεκαπέντε κάτοικοι) αλλά τα όνόματα είναι δώδεκα) του πρωτογράφου. Το παραθέτω:

«1833 Όκτωμβρίου 22,

Τήν σήμερα φανερώνομεν και όμολογούμεν ήμεις οι 15 κάτοικοι Νεχωρίου και έπειδή ήγοράσαμεν τα Πορέτινα και μόν έχοντας γρόσια στο χέρι, να δώσωμε τα γρόσια του καλόγερου και έπουλήσαμε ένα κομμάτι χωράφι στα Πορέτινα ή Μπουρτισιανόδρουση προς το σύνορον άνάτελμα (ανάτολικά) ρέμα, στεφάνι, βασίλεμα (δυτικά) και πανώδλακα το άσπρόγειον (και) ένα πορτσάδι άνδρο σύνορον άνάτελμα χαντάκι, βασίλεμα χαντάκι και από πάνω στράτα και το έπουλήσαμε δια γρόσια έκατό σήμερα γρόσια 100 και μόν έχουν να τόν τικοντήσιν (;) κανέναν και το δίνουμ εις χείρας του Ζαχαρή όλοι μας οι κάτοικοι. Νικόλαος Καλαθάς με όλους τούς πωλητάς έπουλήσαν παρών Άναγνώστης Μπουραζέρης έπουλήσαν

Θανάσης Μπαζιώνης παρών Νικόλαος Κουβελάς Παπαϊωάννης Παπαθανάσης Μήτρος Σπανός Παναγιώτης Άλπουγιαννόπουλος παρών Τριαντάφυλλος Μπουλός Θανάσης Παπαμιχόπουλος έπουλήσαν Ξηρογιώργος παρών Πανάγος παρών.»

Σημειώνω πως το 1874 το κτήμα του Ζαχαρή το πούλησε 180 δραχμές ο Νικόλαος Ζαχαρόπουλος (γιός, πιθανότατα, του Ζαχαρή), κάτοικος Άγρινίου, στον προσπάππουλή μου Χρίστο Γ. Φούρλα (πωλητήριο ύπ' αριθ. 374) 9.7.1874 του Συμβολαιογραφείου Ποσχίου στο Άρχείο μου).

5. Επί Αλ-Πασιά το Νεχώρι (στη σημερινή του θέση) ήταν συγκροτημένο χωριό με τούς προεστούς, με παπάδες, με χοροστάσι, με παιηγύρι. Πλέρωνε το χαράτσι του και ζούσε τη ζωή της πικρής σκλαδιάς.

Έχω συλλέξει κάποιες παλιές ιστορίες. Κι αξίζει, λέω, τόν κόπο να τις ανιστορήσω:

ΦΑΚΗ ΨΗΤΗ ΣΤΗ ΣΟΥΦΛΑ

Ήρθανε οι Τούρκοι στο χωριό με κακό σκοπό στο νού τους. Οι χωριανοί το κατάλαβαν και τούς καλοδέχτηκαν και τους καλόπιασαν. Να ψητά, να κρασιά, ό,τι αποζήταγε ή ψυχή τους. Στ' άλλουκοντά οι Τούρκοι γύρεψαν: Φακή ψητή στη σουφλα.

—Θα την έχετε άμέσως, τούς λέει ο Καπώνης. Και πιάνει αλείβει τη σουφλα με μέλι, κολλάει τη βρασμένη φακή και την ψαίνει.

—Αίντε ώρε ήσασταν να τη γλυτώστε, λένε οι Τούρκοι. Και πάνε στον αγύριστο, χωρίς να παλαίψουν κανέναν. Χάρις στην έξυπνάδα του Καπώνη.

(ΣΗΜ. Ο Καπώνης ήταν της οικογένειας Παπανικόλα, της κείθε γειτονιάς).

Ο ΜΠΟΥΡΑΣ

Το χαράτσι το μάζωναν οι προεστοί. Και διάβαιναν κάθε χρόνο οι χαρατοήδες, το παίρναν και πάγαιναν στα τσακίδια τους.

Κάποτε ήτανε προεστός ο Μπούρας, χωραταζής άνθρωπος, που οι χωριανοί δεν τόν πολυχαιμπερίζαν. —Φέρτε το χαράτσι, χωριανοί, πουθενά ατέινει. Κάτι λίγοι είχανε πλερώσει. Να κι ο χαρατοής με τούς άρβανιτάδες του έρχεται. Τούς περιλαβαίνει με τα χωρατά του ο Μπούρας —καλά καλά. Τούς ταβλώνει, τούς κρατάει στη χούφτα —τί να κάμει ο καημένος.

—Ξέρτε, τούς σκάει το παραμύθι: το χαράτσι δεν το 'χω ούλο μαζωμένο. Δε μ' άκούουν οι χωριανοί. Άλλά ξέρετε τί να κάμουμε; Να τούς μαζώσουμε στο χοροστάσι, να τούς άγρίεψτε, να μαλώστε τάχα κι έμένα (νομείτε και καμίνια στα ψέματα), να σκισχτούνε.

Φωνάζει ο ντελάλης, μαζώνεται το χωριό.

—Γιατί, ώρε, δεν πλέρωστε το χαράτσι; Θα το ματάκάμετε; Κι έσένα, ώρε, τί σ' έχουμε; λένε στο Μπούρα.

Τόν άρχινάνε άποπάνω και τόν μαύρισαν στο ματσούκι. Οι χωριανοί, να τούς πήγε. Κι ο χαρατοής πήρε το χαράτσι του και πάει.

—Όρε τί έπαθα με τούς κιαρατάδες, έλεγε ύστερα ο Μπούρας. Έγώ τούς είπα να μου δώσουν καμίνια στα ψέματα κι ατέινει με ξεκαμαν.

(ΣΗΜ. Ο Μπούρας, προεστός του Νεχωρίου πριν, κατά και μετά το Εικοσιένα, είχε έξι παιδιά, καθένα με το δικό του όνομα: Μπούρας, Μπουραζέρης ή Μπραζέρης —άπό δω κι ο Τσιουτσιουμπέλης— Σκαρπιλέτος ή Καραμονέδας —παιδιά του: ο Καραμονέδας, ο Τούμπας, κι ο Ζηνέλης - Βετούλας, Γαλατσίδας, Κολασιώνης. Τα σπιτία τους όλα στα δυτικά της Πλατέας).

Ο Κοτσιάμπασης —γνωστός κι έτσι— είχε χρήματα. Πολλά διέθεσε να χτιστεί ή Παναγία (1835;). Του είπαν οι χωριανοί: βάλε τα χρήματα να χτίσουμε την έκκλησιά κι απέσου τα δίνουμε από λίγα-λίγα. Τα περισσότερα όμως χρήματα τα είχε χωμένα στις Μαγγάνες. Γέρο πιά τόν πιάνουν οι κλέφτες (ληητές). Τόν πιέζουν να φανερώσει τα λεφτά, τίποτα αυτός, του δάνουν αύγά βρασμένα στις άμασχάλες, ούτε και τότε, τόν εστρίβουν, δεν άντέχει άλλο, και τα μαρτυράει. Οι κλέφτες πήραν το θησαυρό και πάνε. Κι ο Μπούρας πέθανε φτωχός πεντάφτωχος.

Ο ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ

Τόν καιρό τ' Αλ-Πασιά, κι ύστερότερα ακόμα, κεφάλι του χωριού ήτανε ο Τριαντάφυλλος. Είχε φίλους τούς Σιουσμαναίους και τούς σύντραμε στο μεγάλο κατατρεγμό τους. Έκρυψε στα Χώνια τη Λενίτσα, που τη γύρεψε ο Πασιάς. Κι εκεί, λέει, που την πάγαινε, την πήραν οι τσουκνίδες και του 'λεγε:

— Μπά, Τριαντάφυλλέ μου, τι χορταράκια είναι και καίνε έτσι; Χαλάστηκαν οι Σιουσμαναίοι κι

ΜΟΡΦΩΣΗ ΚΑΙ ΗΘΙΚΗ

Του κ. ΝΙΚΟΥ ΜΠΑΖΙΩΝΗ

● Συνέχεια από το προηγούμενο

Η Μόρφωση δεν συμπερπατάει με την Ήθική, που είναι ή πυξίδα και το άλάνθαστο τιμόνι της. Ο Ι, Πεσταλότι ειπε: «Η πρώτη μόρφωση του παιδιού πρέπει ν' άπευθύνεται στην καρδιά και όχι στη διάνοιά του».

Χρεωκόπησε ή Έπιστήμη και κατάντησε ή έφαρμοσμένο όργανο καταστροφής ή ένα άσκοπο, χαζό ταχυδακτυλουργικό παιχνίδι, των άλαζονικών. Υπεύθυνοι γι' αυτό είναι το Κράτος, ή Οικογένεια, ή Έκκλησία, το Σχολείο και ή Κοινωνία.

Μπροστά στα μάτια μας, κάθε δευτερόλεπτο και κάθε λεφτό, γκρεμίζεται άπειλητικά κόσμος—ο κόσμος της ήθικης. Γκρεμίζεται ο κόσμος της ήθικης, που μπορούσε να

ήρθανε άρβανίτες να πιάσουνε τόν Τριαντάφυλλο. Ήτανε πανηγύρι και στο χοροστάσι πάνινε τρεις δίπλες ο χορός. Ο Τριαντάφυλλος χόρευε μπροστά. Ρωτάνε οι άρβανίτες (δεν τόν ήξεραν):

—Ποιος είναι ο Τριαντάφυλλος;

—Να έκείνος που χορεύει μπροστά, τούς λένε.

—Μωρέ τί λέτε; Αυτός είναι ο Τριαντάφυλλος; Κρίμα να χαλάσουμε τέτοιον λεβέντη! (Άλήθεια ήταν λεβέντης: ψηλός, λιγνός, γαλανός, όμορφάντρας).

Και δεν τόν έπιασαν. Φεύγοντας όμως, πήραν από το σπιτί το γέροντα πατέρα του, Γιάννη Φούρλα, και τόν σκότωσαν άποπέρα στ' άραχωδίτικο. Να δικαιολογηθούνε, τάχα, στόν πασιό.

Μαθαίν ειό Τριαντάφυλλος τί έγινε, αφήνει στη μέση το χορό, παγαίνει, κόβει στον ώμο τόν σκοτωμένο και τόν φέρνει στο χωριό. (ΣΗΜ. Οι Σιουσμαναίοι Γιαννάκης, Μήτσος και Γεωργούλας χαλάστηκαν, με προσταγή τ' Αλ-Πασιά, στα 1803 με 1805. Το τραγούδι λέει:

«Στης θάλασσας τα κύματα και στης (αύγης το κρύο) πάνε οι γι άρχνόντι στον πασιό, πάνε οι κοτσιαμπασήδες, πάνε τα Σιουσμανόπουλα ο Μήτσος (κι ο Γιαννάκης, Γιαννάκης πάει τα φλουριά κι ο Μήτσος τούς τή Λενίτσα...»

Παραθέτω και μιάν άλλη, άπροσδιόριστη χρονικά, άλλ' άρκετά περιεργή ιστορία:

«Έπεσε, λέει, πανούκλα στα χωριά και δεν άνέμεινε ποδάρι. Και τί να κάμουμε να γλυτώσουμε οι χωριανοί μας; Είπαν να εξώσουν το χωριό ν' άμποδίσουνε την άστένεια να εισχωρήσει. Έζεψαν δυο μοσκάρια άσφάντιγα και με σιδεράλετρο έκαμαν αύλακιά γυροβολιά στο χωριό. Ξεκίνησαν κι άποτελείωσαν στο ίδιο μέρος. Έβασαν εκεί τα μοσκάρια ούλο με τ' αλέτρι κι έμπηξαν έναν μεγάλο σταυρό. Και το λέμε ακόμα ως τα σήμερα: Στο Σταυρό. (ΣΗΜ. Στα σημερινά Μπαλαφαίικα).»

(Συνεχίζεται)

καλυτερέψη τόν άλλο κόσμο. Σκαβαλίζεται άσυγκίνητα ή ήθική και ό σημερινός άνθρωπος, φωνάζει με φωνή μεγάλην ότι ο κόσμος πρέπει να καλυτερέψη και να γίνη σθεμελή μεταβολή, αλλά πως θα γίνη αυτό; Μήπως χρειάζεται Φιλοσοφία και Πυρηνική Έπιστήμη;

«Οχι!

Πρέπει άπλούστατα οι άνθρωποι οι πεπαιδευμένοι, που θεωρούνται άνώτεροι και ικανώτεροι και κυβερνάνε τόν κόσμο και την τύχη της ανθρωπότητας, να ανανήψουν, να άδελφωθούν την Ήθική, που μπορεί να έπιδράση εύεργετικά. Μόνον όταν ή ζηλευτή και καλλίγραμμη Μόρφωση, πιασμένη χέρι-χέρι με την άγγελοκάμωτη Ήθική, μπορεί να βοηθήσει την Κοινωνία στο άνέβασμα από το δαλτότοπο στον ωραίο πολιτισμό, ώστε να λησμονηθή το δυστυχισμένο Σήμερα, μ' ένα Εύτυχισμένο Αύριο.

Άρα ή Μόρφωση και ή Ήθική άποτελούν εύγενή Ζυγό, που μπορεί να φέρη την Εύτυχία του ανθρώπου.

Τελειώνουμε με την άποψη ότι: «Όταν έν Κράτος δεν φροντίζη δια την καλήν διαπαιδαγώγησιν της νεολαίας, κτίζει επί της άμμου».

Κατόπιν αυτών νομίζουμε ότι πρέπει όλοι οι Παράγοντες της Μόρφωσης και Ήθικης να προβληματισθούν έγκαιρα και σωστά.

N. ΜΠΑΖΙΩΝΗΣ

MANA

Του ΑΝΤΩΝ. ΜΑΞΓΑΛΑ

«Όπως λυώνουν οι λαμπάδες και σπορπίζουν γύρω φώς έτσι λυώνουν κι οι μανάδες να 'ναι ο κόσμος πιο καλός»

Αυτό το μήνα γιορτάστηκε έπ' ολόκληρο τόν κόσμο μιά γιορτή άθόρυβη, χωρίς καμπάνες, μουσικές και παρελάσεις. Το πρόσωπο, που γιόρταζε, άθόρυβο κι αυτό, είναι το ιερότερο πλάσμα πάνω στη γή. Ή Μάνα!

Ή πηγή της ζωής, ο στύλος του σπιτιού και το θεμέλιο της Κοινωνίας. Καλοί και κακοί, μικροί και μεγάλοι, πλούσιοι και φτωχοί, ταπεινοί κι ένδοξοι, όλοι σ' αυτή ζητούν το δάσκαλο της παρηγοριάς, τη δύναμη της έλπίδας, τόν ήλιο της αγάπης και το φώς της χαράς. Στις φωτεινές κορυφές της χαράς, στις σκοτεινές χαράδες του πόνου, όπου κι αν βρεθούμε ή πρώτη μας σκέψη είναι ή μάνα. Κοντά στο Θεό είναι στημένος κι ο θρόνος της μάνας. Γιατί είναι κι αυτή ένας δημιουργός στη γή όπως κι Έκείνος. Μέσα από τα σπλάχνα της ξεπετάγεται ή ίδια ή ζωή. Μ' έγνωιες κοιμάται, μ' άνήσυχους συλλογισμούς ξυπνάει και λησμονώντας όλότελα τόν εαυτό της προσεύχεται, αγωνίζεται, φροντίζει και ζει μόνο για τα παιδιά της. Ή μάνα, ή ούρανόσταλη μάνα, προσφέρει όσα καμιά άλλη ανθρώπινη ύπαρξη σε τούτη τη γή. Ή καρδιά

● Συνέχεια στην 5ην σελίδα

Ξενιτεμένοι Νεχωρίτη,

Όπου κι αν βρισκεσαι, μόν ξεχνάς το Χωριό μας. Βοήθησέ το όσο μπορείς κι όταν μπορείς, για να το βρεις καλύτερο σαν Ξαναπός.

2. ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΑΙ ΑΓΩΓΗ

Η τόσο πολύτιμη ελευθερία δεν έχει ζωτική σημασία μόνο για μας τους μεγάλους. Είναι και η απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάπτυξη κι εξέλιξη του παιδιού.

Σκοπός της αγωγής είναι να μάθω στο παιδί να ζήσει ελεύθερα μαζί με τους συνανθρώπους του. Πρέπει γι' αυτό ν' αφήσουμε ν' αναπτύχθω η προσωπικότητά του με όλη τη δυνατή ελευθερία.

Το ζήτημα της προσαρμογής του μέσα στους όποιους του έρχεται μόνο του σαν αποτέλεσμα από κάποια Ισορροπία δυνάμεων. Μέσα στο σπίτι, στο σχολείο, στο στενό κι άργότερα ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον θα μάθω το παιδί, ότι η αληθινή ελευθερία σταματά εκεί, που αρχίζει η ελευθερία του άλλου και ότι η υπέρβαση αυτού του όριου αποτελεί αυθαιρεσία. Έτσι, χωρίς να καταπατά τα δικαιώματα του άλλου, θα μπορεί να ζήσει ελεύθερο και πιο ευτυχισμένο.

Η ελευθερία είναι ουσίως απαίτηση της αγωγής. Όσο πιο ελεύθερα μεγαλώνει ένα παιδί, τόσο περισσότερη πείρα αποκτά και προσεκτικότερα ενεργεί.

Αφήστε λοιπόν το παιδί να φέρει την ευθύνη για τις διαφορές του με τους άλλους και μόνο του να τις λύσει. Έτσι γρήγορα θ' αντιληφθώ πόσο η ελευθερία του περιορίζεται από τις κοινωνικές συνθήκες.

Πολλοί φοβούνται, μήπως με την ελεύθερη αγωγή οι εξωτερικές επιδράσεις, που αβρόντα δέχεται το παιδί, αποδοθούν ολόκληρες. Αυτό είναι πλάνη. Ούτε δυνατό, ούτε επιθυμητό είναι να μείνει ένα παιδί ολοκληρωμένο απεπηρέαστο από το περιβάλλον.

Το σχολείο, ε'ξάλλως, οι συγγενείς, η εκκλησία, το ραδιόφωνο, η τηλεόραση, τα μεγάλα ή μικρά συμβάντα του κόσμου, όλα έχουν την επιδράσή τους στο παιδί. Έκεναι, που χρειάζεται, είναι να εξασφαλίσουμε την ελευθερία στο παιδί έτσι, ώστε να δέχεται όλες τις επιδράσεις με φυσικό τρόπο. Από αυτές άλλες θ' αποκομίσω, άλλες θα χρησιμοποιήσω κι άλλες θα δεχθώ μ' ευγνωμοσύνη.

Η κοινωνία, η εργασία, τ' άλλα παιδιά και οι μεγάλοι, όλα αυτά εισέρχονται με φυσικό τρόπο στη ζωή του. Αφήστε το να καταλάβει, πώς το καθετί, που κατέχει, προέρχεται από αυτόν τον πολύ κόσμο, από τη συνεργασία των ανθρώπων μ' όλες τους τις προσπάθειες, χαρές και λύπες.

Αφήστε το να ιδεί, πώς κι αυτό έχει τις ρίζες του μέσα σ' αυτή την κοινωνία και πώς γεννήθηκε μέσα σ' αυτό τον κόσμο, που περιμένει πολλά από αυτό και που έχει καθήκον συνεργαζόμενο με τους άλλους να τον συνεχίσει.

Η ζωή είναι κάτι πολύ σοβαρό και σπουδαίο. Δεν είναι διασκέδαση μόνο. Δεν επιτρέπεται να θέτουμε σ' σκοπό της ζωής μας την ευχαρίστησή μας μόνο και τα προσωπικά μας διαφέροντα. Η ζωή απαιτεί να γυμνάζουμε σταθερά την προσπάθειά και να δημιουργήσουμε στο παιδί συνήθειες, που θα το καταστήσουν ικανό ν' αντισταθεί τις σοβαρές απαιτήσεις της πραγματικότητας.

Πρέπει να το μάθω, ότι δεν πρέπει να εκτελεί μονάχα τις επιθυμίες του, αλλά ότι είναι και μέλος της κοινωνίας. Έτσι είναι ανάγκη να προσφέρει το μερίδιό του στην κοινή ευημερία και όφελει-γι'. αυτό γ' είναι πρώτα χρέος στην οικογένειά του. Ο ΚΑΝΤ στην περίφημη εκκατηγορική προσταγή αναφέ-

Η ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΑΙ Η ΠΕΙΘΑΡΧΙΑ ΣΤΟ ΠΑΙΔΙ

Το κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Γ. ΝΤΟΥΖΟΥ

«Πράττε πάντοτε προς το αξιομα εκείνο, που θα μπορούσε να ευχθής να γίνει καλό για όλους τους ανθρώπους.»

3. ΑΥΤΕΝΕΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Η σημερινή αγωγή υποστηρίζει τη μέθοδο της αυτοδιδασκαλίας, ένα είδος SELF SERVICE. Και τονίζει, πώς τα παιδιά πρέπει ν' αφήνεται ελεύθερα να έρευνουν μόνο τους και να εξάγουν συμπεράσματα. Έμεις οι μεγάλοι απλώς πρέπει να δίνουμε τις κατευθύνσεις.

Αυτή είναι η λεγόμενη αυτενέργεια. Είναι ψυχική ιδιότητα, που στηρίζεται στην εμπειρία του άτόμου και στη χρησιμοποίηση των ίδιων δυνάμεων. Πρώτος τη διακήρυξε ο ROUSSEAU. «Αυτενέργος προσπάθεια του παιδιού κατά την αγωγή, είπε, είναι απαραίτητη για την πλήρη εξέλιξη των δυνάμεών του, που η φύση και ο καλός Θεός του παρέχουν».

Και ο BINET έδηλωσε: «Η μάθησι γεννάται από την ατομική πείρα, από τη δράση του παιδιού. Δεν ξέρει, παρά δτι μόνο του έμαθε». Αλλά το θερμότερο και διαπρύσιο κήρυκα η αυτενέργεια δόθηκε στο πρόσωπο του KERSCHEN-STEINER. Αυτός θεμελίωσε και οργάνωσε το σχολείο εργασίας η αυτενέργειας».

Μην αφαιρείτε λοιπόν κάθε πρωτοβουλία από το παιδί σας. Μην το παρακολουθήτε συνεχώς στην εργασία και στα παιχνίδια του. Μην επιμεδαινετε, αν κάτι άρρη να το κάμει ή το κάνει άβελος ή δέ σας αρέσει ο τρόπος ή είναι ασυνήθιστος. Τα παιδιά δεν είναι επιδέξια σαν τους μεγάλους. Η επιδεξιότητα αποκτάται με την εξάσκηση, την επανάληψη και το χρόνο.

Αφήνετε το παιδί σας να έχει πρωτοβουλία στις ενέργειες και στις πράξεις του, χωρίς τη δική σας επέμβαση. Αφήνετε να καταβάλλει ατομική προσπάθεια από πολύ μικρό. Έτσι θα αποκτήσει πρωτοβουλία και πεποίθηση στον εαυτό του. Αφήνετε το να έρχεται σ' επαφή μ' όλες τις συνηθισμένες δυσχερείες της καθημερινής ζωής. «Ο χαρακτήρας του μόνο στα κύματα της ζωής μπορεί ν' αναπτυχθώ, είπε ο GOETHE».

Και εύκαιρο θα ήταν το παιδί να βρίσκεται έξω σ' επαφή με τους κινδύνους της υπάρξεως, στην πραγματική ζωή κι όχι φυλακισμένο στο διαμέρισμά της πολυκατοικίας με τις σύγχρονες ανέσεις, το ραδιόφωνο, την τηλεόραση και να παρακολουθεί σ' αυτά τις εικονικές περιπέτειες φανταστικών προσώπων.

Είναι μεγάλη πλάνη ν' αφαιρούμε από το παιδί τη δυνατότητα να μάθω αυθόρμητα εκείνο, για το οποίο νοιώθει έσωτερική κλίση. Τέτοια προοδευτική μάθηση προξενεί ανέκφραστη χαρά σ' αυτό, ίσως και πόνο, όμως τόσο αναγκαίο και σωτήριο. Αρκεί να μη κινδυνεύει να πάθει ανεπανόρθωτο κακό.

Αφήστε το να υπομένει όλες τις λύπες κι όλα τα δάσανα, που προέρχονται από δικά του σφάλματα. Από μεγάλη ανάγκη, ανώτερη βία ή όταν μάς το ζητήσει, πρέπει να βοηθούμε το παιδί.

Όταν σ' έρωτά για κάτι και είπατε σ' θέση να δώσετε τη σωστή απάντηση, να το απαντάτε με απλό και φυσικό τρόπο. Να του λέτε την αλήθεια και μόνο δτι ξέρετε.

«Αν δεν ξέρετε, δεν είναι ντροπή να το δηλοποιήτε. Προσπαθήστε να πληροφορηθώ, για να το εξηγήσετε αργότερα. Κανείς άνθρωπος δεν τα ξέρει όλα».

Αφήστε τα παιδιά να βοηθούν τον εαυτό τους. Όσο περισσότερο τα βοηθήσετε εσείς, τόσο λιγώτερο θα μάθουν βοηθώντας μόνο τους. Τα εμπόδια είναι για ν' ασκείται και να τα υπερνική. «Κι αν δεν υπήρχαν εμπόδια από τη φύση, είπε ο ADLER, θα έπρεπε να τα βρούμε εμείς, για ν' ασκήσωμε το παιδί για τον άγωνα της ζωής του».

Το παιδί ασφαλώς πολλές φορές μπορεί να ωφεληθώ από τη δική μας πείρα. Δεν πρέπει όμως να του την επιβάλλουμε. Είναι προτιμώτερο να την αποκτήση μόνο του με την παρατήρηση και την παρακολούθηση της εργασίας μας.

Είναι ανάγκη να κάνω σφάλματα και να δοκιμάζω τις δικές του δυνάμεις, για ν' αποκτήση τη δική του πείρα. Χρειάζεται δικές του προσπάθειες κι αποτυχίες, ανακαλύψεις κι εφευρέσεις. Πρέπει μόνο του να βρίσκει, όσο το δυνατό περισσότερα πράγματα. Άλλος τρόπος να τελειοποιηθώ δεν υπάρχει.

Οι γνώσεις κι εμπειρίες, που αποκτώνται με την αυτενέργεια είναι γόνιμοι και ενεργοί. Γι' αυτό, προτιμώτερο το παιδί σας σ' κάτι, να έχετε υπ' όψιν σας τρία πράγματα:

- 1) Να μην το βοηθήτε ποτέ, χωρίς να σ' το ζητήσει.
- 2) Η βοήθειά σας να είναι τόσο, που χρειάζεται να συνεχίσει μόνο του, και
- 3) Μην του εξομαλύνετε όλες τις δυσχερείες. Είναι ανάγκη να τις υπερνική μόνο του, για να μάθω να νικά αύριο τις δυσκολίες της ζωής.

4. ΤΑΞΗ ΚΑΙ ΠΕΙΘΑΡΧΙΑ

Η τάξη και η πειθαρχία στο χώρο και στο χρόνο είναι απαραίτητη για το κάθε νοικοκυριό. τη φύση επικρατεί μόνη της χωρίς τη δική μας επέμβαση.

Ο καλύτερος δάσκαλος για την τάξη είναι η ανάγκη. Τα παιδιά δεν έχουν τάξη. Θα νοιώσουν όμως την ανάγκη της, αν τ' αφήνουμε να εργάζονται, να κάνουν λάθη, να πληρώνουν τις συνέπειές τους και να έχουν την ευθύνη γι' αυτά.

Μια οικογενειακή πειθαρχία, προσαρμοσμένη κι ανάλογη στο παιδί, είναι απαραίτητος όρος μιάς ευτυχισμένης ανάπτυξής του. Το παιδί που δεν έμαθε να σέβεται την τάξη γύρω του, τη σύμφωνη με την οικογενειακή ζωή, θα καταστρέψει τα πάντα αργότερα.

Γι' αυτό είναι ανάγκη να μάθω στο παιδί σας την τάξη. Να του έχετε δικό του μέρος να βάνη τα παιχνίδια και τα εργαλεία του. Συστήστε του, μετά το παίξιμο ή την εργασία του, να τα βάνη στη θέση τους. Να έχει στην αποκλειστική του χρήση μια θούρτα, ένα σαπούνι, μια πετσέτα, ένα ποτήρι, μια κρεμάστρα για τα ρούχα του.

Το παιδί, ανάλογα με την ηλικία του, πρέπει να παίρνει μέρος στην εργασία της οικογένειας μέσα στο σπίτι, έξω στην αυλή ή στον κήπο. Πρέπει κι αυτό να έχει την ευθύνη του. Η συναισθησι της ευθύνης οδηγεί στη φυσική αυτοπειθαρχία. Όμως τα καθήκοντά του να μην ξεπερνούν τις σωματικές ή πνευματικές δυνάμεις του.

Η συνεργασία αυτή των μελών

της οικογένειας κάνει τα παιδιά να νοιώθουν χαρά κι ευγνωμοσύνη, που τα υπολογίζουμε σ' μέλη της οικογένειας με κάποια σημασία. Τα παιδιά πρέπει να μάθουν να νοικοκυρεύουν, να μαγειρεύουν και τα μεγαλύτερα να φροντίζουν για τα μικρότερα αδέρφια τους και να βοηθούν στην εργασία τους γονείς τους. Κάτι ξέρει από αυτή τη σωστή παιδαγωγική ή αγροτική οικογένεια.

Όσο όμως λογική κι αν είναι η αγωγή, δεν πρέπει να περιμένουμε από το ανώριμο παιδί, πριν γίνω 12 - 14 ετών, να εκτιμά τη σημασία της τάξεως, όπως την έννοουμε εμείς οι μεγάλοι. Και φυσικά ξετυπάζεται, ότι πρέπει κι εμείς να έχουμε στον εαυτό μας τάξη και πειθαρχία.

Τα παιδιά πρέπει να μάθουν να ζουν μαζί, να έχουν μεταξύ τους αγάπη, ν' αλληλοβοηθούνται, να συνεργάζονται. Το ομαδικό παιχνίδι και η ομαδική εργασία συντελούν στη μόρφωση του κοινωνικού συναισθήματος και στην εδραίωση της τάξεως και της πειθαρχίας.

Οι γονείς πρέπει να έχουν σταθερές αρχές και το παιδί να ξέρη, ότι τίποτε, ούτε οι θωπιές, ούτε οι κολακίες, ούτε οι αντιρρήσεις του, οι φωνές ή το κλάμα του, δεν θα μπορούν να τις κλονίσουν.

Το παιδί μεγαλώνει σωματικά και προοδεύει διανοητικά, όταν ζη κυρίως στον καθαρό αέρα της εξοχής. Εκεί το αίμα καθαρίζει, η έρεξι μεγαλώνει κι ο ύπνος γίνεται καλύτερος.

Η φύση είναι η γοητευτικότερη μελέτη για το παιδί. Κάνει την ψυχή του να σκιρτά, να χαίρεται και πλουτίζει το νου του με πλήθος από υγιεινές εντυπώσεις.

Η ζωή στο ύπαιθρο συντελεί στην ευεξία και κανονική λειτουργία των σωματικών οργάνων. Αλλά και το πνεύμα του παιδιού αναπτύσσεται με την κατανόηση των σχέσεων μεταξύ του εαυτού του και του περιβάλλοντος.

Το θέαμα της φύσεως κατευνάζει τα πάθη και μάς περιβάλλει με την αγνότητα και αθωότητά της. Πρέπει γι' αυτό ένωρις να κάμωμε το παιδί ευαίσθητο στην ομορφιά του τοπίου, των δέντρων, των λουλουδιών, των εντόμων, των πουλιών, όλων αυτών των θαυμάτων του Δημιουργού.

5. ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Τα παιδιά έχουν μεγάλη ανάγκη για κίνηση. Και είναι μεγάλο παιδαγωγικό σφάλμα η καταδική τους σε παρατεταμένη ακινησία.

Το γερό παιδί είναι διαρκώς ανήσυχο, ζωηρό, άεικινό, άσυγκράτητο. Οι φωνές, τα γέλια, η ευθυμία, ο θόρυβος, η ζωηρότητα, οι φαινομενικές ανησυχίες και φάρσες, είναι η ζωή του παιδιού.

Το παιδί νοιώθει την ανάγκη για κίνηση, όπως και κάθε ζωντανό πλάσμα της φύσεως. Ο Πλάτων λέγει: «Ου γάρ δύναται το νέον ήσυχάζειν, άλλ' αεί κινείται τε και φθάγγεσθαι βούλεται».

Η κίνηση, το παιχνίδι, η διαρκής απασχόληση είναι ανάγκη ζωτική. Μ' αυτά εξοδεύει την πληθωρική του δραστηριότητα για δικούς του σκοπούς. Η ακινησία, η μεταγχολία, η ραθυμία του πνεύματος, είναι σημεία, που πρέπει να μάς ανησυχίσουν, μήπως το παιδί είναι άρρωστο ή μη φυσιολογικό.

Αφήνετε λοιπόν το παιδί σας να ενεργεί, να τρέχει, να περπατά, να φωνάζει, να γελά, να θρηνεί, να κλαίει, να κινείται, χωρίς φυσικά να ενοχλείται το σώμα του και το χέρι του, τόσο φωτίζεται το πνεύμα του.

Το παιχνίδι δυναμώνει τα σωματικά όργανα, διευκολύνει τις λειτουργίες τους, προάγει την ευκαμψία, την ευστροφία και γενικά το νευρικό του σύστημα. Ακονίζει και γυμνάζει όλες τις ψυχικές ιδιότητες και πλουτίζει τη συνείδηση με ακριβείς γνώσεις. Η δύναμη του σώματος και η κρίση του πνεύματος εξελίσσονται παράλληλα και αλληλοβοηθούνται.

Με το παιχνίδι ασκείται η παρατηρητικότητα, εντείνεται η προσοχή, διεγείρεται το διαφέρον, αναπτύσσεται η κρίση και πλουτίζεται η μνήμη. Και το σπουδαιότερο είναι, πώς όλες αυτές οι ψυχικές λειτουργίες προάγονται με συνδυάσι πάντοτε από εύαρεστα συναισθήματα, από χαρούμενη διάθεση και κέφι.

Το ομαδικό παιχνίδι αναπτύσσει σ' μεγάλο βαθμό και το κοινωνικό συναισθημα του παιδιού. «Ας παίζω λοιπόν και το παιδί ελεύθερα. Πάψετε να λέτε, πώς το παιδί σας έχει το νου του πάντοτε στο παιχνίδι. Σταματήστε να φωνάζετε διαρκώς: «Μην τρέχεις, θά ιδρώσης. Μην περπατάς, θά χτυπήσης. Μην τ' πιάνης αυτό, θά λερώνης τα χέρια σου. Μην φωνάζεις! Μην γελάς! Μή!... Μή!...». Άδικα πονοκεφαλάτε. Το παιδί έννοει ν' αζητή τη ζωή του. Μην το εμποδίζετε, θα το ελάψετε».

Πολλοί γονείς απαγορεύουν στο παιδί να παίζω μέσα στο σπίτι. Κι όμως το σπίτι ανήκει και στο παιδί, όπως και στους γονείς. Και το παιχνίδι είναι η καθαυτή εργασία του.

Μη θυμώνετε, που σπάει τα παιχνίδια του. Πρέπει να το περιμένετε. Θέλει να μάθω, πώς είναι φτιαγμένα, τι έχουν από μέσα, τι κρότο κάνουν, όταν τα σχίζουν ή τα σπάζουν, πόση δύναμη χρειάζονται γι' αυτό. Η περιέργεια είναι η μητέρα της μαθησεως. Το παιδί είναι έρευνητής, δημιουργός και δεν παύει να δοκιμάζει το καθετί, δεν σταματά να πειραματίζεται.

Γεννάται όμως η εύλογη απορία σας. Πόσο πρέπει να παίζω; Όλη την ημέρα; Δεν θα ξεκουρασθώ; Δεν πρέπει να διαβάσω, να γράψω; Ασφαλώς είναι ανάγκη να υπάρχει κάποιο μέτρο, κάποια τάξη, που έλεις θα τηρήσει. Αλλιώς θα πάθει υπερκόπωση και νευρική υπερδιέγερση. Πόσες ώρες λοιπόν θα πρέπει να παίζω; Αυτό το πράγμα δεν μπορεί να ορισθώ απόλυτα και να γίνω κανόνας για όλα τα παιδιά και για όλες τις ηλικίες. Περίπου όμως το παιδί των 6 - 7 χρόνων πρέπει να παίζω 7 ώρες την ημέρα, των 8 - 10 χρόνων 6 ώρες και των 11 - 12 χρόνων 5 ώρες. Προσοχή όμως: Όταν λέμε τόσες ώρες παιχνίδι, δεν το έννοουμε συνεχές, αλλά κατά χρονικά διαστήματα με ενδιάμεση ανάπαυση. Κι ως μη ξεχνούμε, ότι εή περίοδος των 7 - 12 ετών, δηλαδή της σχολικής ηλικίας, είναι η κατ' εξοχήν περίοδος των παιχνιδιών, όπως αναφέρει ο CLAPAREDE.

6. ΜΕΣΑ ΠΕΙΘΑΡΧΙΑΣ

α) Προσταγή — Απαγόρευση

Τα πιο συνηθισμένα μέσα των γονέων για την αγωγή των παιδιών τους είναι η προσταγή και η απαγόρευση. Προστάζουν διαρκώς το παιδί κι έχουν την αξίωση να τους υπακούει πάντοτε χωρίς καμμία αντίρρηση. Όμως είναι συμφορά για

ΜΑΝΑ

Η ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΑΙ Η ΠΕΙΘΑΡΧΙΑ ΣΤΟ ΠΑΙΔΙ

Συνήθειες παλιές κι' ανέκδοτα

● Συνέχεια από την 3η σελίδα

της είναι γεμάτη αγάπη και καλοσύνη. «Είναι δούσος, που στο βάθος πάντοτε βρίσκεται η συννώμη», λέει ο Μπαλζάκ. «Ο αείμνηστος ακαδημαϊκός Καμπούρογλου πορομοιάζει τη μάνα με τη γή και λέει «Δίκαια ονομάζουμε τη γή μητέρα αφού την ποδοπατούμε κι αυτή δεν παύει να μας δίνει καρπούς και άνθη».

Μητέρες! Στο χέρι σας είναι να δημιουργήσετε έναν «μορφο κόσμο ηθικό αγγελλικά πλάσμενο». Τα παιδιά σας είναι σωστές διαμαντόπετρες. Για να λάμπουν όμως και να γίνουν πολύτιμες χρειάζεται προσπάθεια. Έχετε τα φρόδια; Την αγάπη και το παράδειγμα.

Η βασίλισσα του σπιτιού, η μητέρα με το σταθερό χαρακτήρα και την άκρεια ηθική της υπόσταση δημιουργεί ψυχική σταθερότητα κι ευθύτητα στο παιδί. Μάθετε στα παιδιά σας καλές συνήθειες. Έσεις πρέπει να οδηγήσετε το παιδί σας μπροστά στην εικόνα του Χριστού και στην Έκκλησία για να μάθει να επικονιάσει με το φωτισμένο Δημιουργό. Έσεις θα διδάξετε το παιδί σας να σέβεται τους μεγαλύτερους και να αγαπάει τους συνανθρώπους του. Η μητέρα με το θείο έργο της γίνεται «ο προάγγελος της αυριανής καλής ή κακής κοινωνίας».

Είστε το πιο πολύτιμο πράγμα για τα παιδιά σας. Το γυναικό παιδάκι που πεινασμένο κι όρθαν κοιτάζει τα πλούσια παιδιά, που έπαιζαν χαρούμενα απ' όλα τ' αγαθά τους δεν ζητάει τίποτε άλλο από εσένα: «Απ' όλα τα καλά τους τη μάνα τους ζητάω» είπε.

Εσείς μητέρες, που «μέχρι τα δαδία γερνάτε», που «ο χρόνος θα στολίζει το κεφάλι σας με τ' άσπρα μαλλιά θα απλώσετε τα κοκκαλιασμένα χέρια σας για να σφίξετε το σπλάχιό σας», έσεις βέιες μορφές ανθρωποπλάστρες εδουκαλέψετε, δαζάτε τα παιδιά σας με της τιμής το γάλα και να είστε βέβαιες ότι τότε εθα φέρνουνε με σεβασμό στα χείλη τ' όνομά σας σαν θα γενούν μεγάλα.

*

ΜΑΝΑ!... Ο Δημιουργός σου χάρισε μ' άποχεριά, το μεγάλο, το θείο κι ασύλληπτο προνόμιο της δημιουργίας. Μάε' από το ζεστό και το τρυφερό σου αγκάλιασμα ανδρώθηκε ο Άνθρωπος. Και πλάστηκαν γενές και έγιναν κόσμοι... Στοιχη κι αφοσιωμένη δημιουργείς την ανθρωπότητα όλκληρη. Καρδιά της οικογενειακής έστιας, πηγή χαράς ελπίδας και γαλήνης, δημιουργείς το σπίτι που είναι λίγο λυμάνι και λίγο εκκλησία. Νόμος της ζωής σου ή θυσία.

Υμνος και εικόνα ή Μορφή σου μέσα στις ψυχές μας, που πάντα υψώνονται συγκινημένες σ' ένα εύλαβικό προσκύνημα.

Μάνα!...

Δικό σου δημιουργήμα ή ζωή κι η συνέχειά της. Η ψυχή σου πάντα ζει στών παιδιών σου την ψυχή. Δέξου σήμερα την ευγνωμοσύνη και τα δάκρυά μας, την αφοσίωση και το σεβασμό μας. Είναι το μικρό μας ηθικό χρέος στις υπέρτατες δικές σου θυσίες. Και σου αφίζει. Δόξα και τιμή στην άγια κι άτιμητη Μορφή σου!

Μάιος 1977

● Συνέχεια από την 4η σελίδα

το παιδί να υπακούη, χωρίς να ξέρη το γιατί. Τ' αποτελέσματα αυτής της υποταγής είναι καταστρεπτικά στην πνευματική του ανάπτυξη και συντρίβεται ο έγωισμός του κι ο χαρακτήρας του. Και ασφαλώς είναι ευτύχημα, που δεν υπακούει πάντοτε, που έχει αρκετή θέληση να υπερασπίξη τον εαυτό του από τη δουλική υποταγή. «Πόσο θλιβερό θα ήταν ο κόσμος, λέγει ο DEWEY, αν οι μεγάλοι κατώρθωναν να πραγματοποιήσουν το ιδανικό του για την παιδική υποταγή».

Την πρόσδο της ανθρωπότητας την όφειλομε, χωρίς αμφιβολία, στην έμφυτη, αξιοζαυμάστη και ακατάλυτη τάση του άτόμου προς την ελευθερία, στην υπέρλαμπρη ανάγκη του να θέλη ο καθένας, όσο περισσότερο μπορεί — μέσα σ' ώρισμένα όρια — να επιδεικνύη το «έγώ» του.

Η άμεση υπακοή επιτυγχάνεται, όταν βασίζεται στην ελικρίνεια κι εμπιστοσύνη, που θεμελιώθηκαν από την πείρα. Το παιδί θα σάς ακούση και θα σάς σεβασθή όταν το σέβεσθε στις φυσικές εκδηλώσεις του.

Αποφεύγετε τις διαταγές, γιατί αυτές, τα μαλλώματα κι οι έκνευρισμοί, είναι μέσα ανώτητα κι επιδιδάδη. Για να σάς ακούση το παιδί, πρέπει να ξέρετε καλά αυτό, που ζητείτε... Αποφεύγετε τις συγκεκριμένες, τις αντίφατικές, τις δεσποτικές ή τις άτοπες και άκαιρες διαταγές.

Μη μεταχειρίζεσθε δια και σκαίο τρόπο στα παιδιά. Είναι μέσο βάρβαρο, προξενεί ψυχικά τραύματα, σκοτώνει το πνεύμα και το χαρακτήρα τους. Με τη δια δεν πρέπει ούτε να τα χαιδεύετε, ούτε να τα φιλάτε, όταν βλέπετε και το ελάχιστο σημείο διαμαρτυρίας γι' αυτό. Το να περιφρονήτε την θέλησή τους και να αισθηματικά τους αποτελεί διαίονπραγία.

Μην υποχρεώνετε το παιδί να ζητή συγγνώμη για κάτι, που έκαμε. Είναι πράγμα ταπεινωτικό γι' αυτό, προσβάλλει την υπερηφάνειά του και λυγίζει την προσωπικότητά του περισσότερο από ό,τι πρέπει. Κάμετέ το να ένωσή, πώς έκαμε κάτι άδικο ή άπρεπο, κάτι, που δεν ήταν σωστό. Αυτό αρκεί.

Και η απαγόρευση, καθώς κι η προσταγή, είναι ίδιο των άτέχνων γονέων και διδασκάλων, γιατί είναι μέσα εύκολα. Κάποια μητέρα με την ένοψη του σχολικού έτους έτοιμάσε την έπτάχρονη κόρη της για το σχολείο. Την ώρα, που την ξεπροβόδιζε της λέει.

— Άντε, Κική μου, να πάς στο σχολείο σου να ήσυχάσω από σένα λιγάκι.

Και η Κική της απαντά:

— Έσού, μαμά, να ήσυχάσης ή έγω; Ένα όλκληρο καλοκαίρι μ' έφαγες. «Μη απ' έδω Κική! Μη απ' εκεί, Κική, Μη!... το ένα. Μη!... το άλλο.

Η προσταγή κι η απαγόρευση περιορίζουν την άπόλυτη κι ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας του παιδιού.

Η υπερβολική χρήση της απαγορεύσεως και της άρνήσεως, που επέβαλαν τα διάφορα θρησκευματα, είχαν καταστρεπτική επίδραση στην πρόοδο του ανθρώπου και στην εξέλιξη του πολιτισμού.

Τα πράγματα δεν μαθαίνονται με διαταγές κι απαγορεύσεις. Οι απαγορεύσεις κι οι περιορισμοί δεν έχουν ανάγκη να επιβάλλονται. Βρίσκονται μέσα στην αυτοπειθαρχία και αυτοκυριαρχία. Απορρέουν δε από την ομαδική ζωή μέσα στην κοινωνία κι από την προσα, γή

τους σι' άλλα άτομα.

Περιορισμοί, που προκύπτουν αυθόρμητα, έχουν σωτήρια αποτελέσματα. Τουναντίον περιορισμοί αυθαίρετης πειθαρχίας οδηγούν στην καταστροφή.

Το κλειδί της άγωγής και της διδασκαλίας είναι το συμφέρον. Το είναι ένδειξη, πώς το παιδί είναι έτοιμο κι ώριμο να δεχθή κάτι με χαρά, Ικανοποίηση κι αποτελεσματικότητα.

β) Ποινές — Άμοιβές

Η λογική άγωγή δεν παραδέχεται ως αναγκαία καμία τιμωρία. Πολύ περισσότερο τη σωματική, που είναι πράξη βάρβαρη και δειλή, μέσο σκληρό κι ανόητο. Η χρήση της σωματικής τιμωρίας δείχνει την ήθική αδυναμία γονέων και διδασκάλων και την έλλειψη μορφώσεων επί των ζητημάτων της άγωγής. Άκόμα και τιμωρίες, που περιορίζονται μόνο σε άπειλές και ήθικό έκδιασμό, είναι κι αυτές επικίνδυνες.

Η τιμωρία δημιουργεί λυπηρά συναισθήματα, προξενεί διάσταση μεταξύ γονέων ή διδασκάλου και παιδιού. Γενά αισθήματα εκδικήσεως, ιδίως δε σε παιδιά 10 - 15 έτων, όπου η εύαισθησία είναι μεγάλη λόγω της ήθης. Μπορούν να φθάνουν ως τη διάπραξη φόνου ή την αυτοκτονία.

Η τιμωρία δεν ώφελει ούτε διορθώνει. Το παιδί, που έγινε φρόνιμο μόνο από το φόβο της τιμωρίας, δεν είναι καθόλου φρόνιμο.

Το παιδί θα βρή την τιμωρία του απλούστατα στη λύπη και στη δυσρέσκεια, που θα του προκαλέσουν μόνοι τους οι άπρεπες πράξεις του, όπως ακριβώς συμβαίνει και σε μάς τους μεγάλους. Το πιο σωστό λοιπόν είναι ν' άπειθωνώμεθα στο συναισθημα της τιμής. Παρατηρήσεις, που γίνονται ιδιαίτερα, μισοστά στους συμμαθητές ή τους διδασκάλους του, φέρνουν καλά αποτελέσματα.

Και οι άμοιβές είναι μέσο επίδρασεως. Η υπερβολή όμως κι αυτών βλάπτει. Να είμεθα φειδωλοί σ' αυτές, όχι όμως και φιλάργυροι.

Υπάρχουν δύο ειδών άμοιβές. 1) οι φυσικές, δηλαδή δώρα, που άπειθωνονται στο σώμα και 1) οι πνευματικές ή ήθικές, δηλαδή έπαινος κατ' Ιδίαν ή μπροστά στους συμμαθητές ή στο σύλλογο των δδασκόντων. Απαγορεύονται όμως άπόλυτως οι άμοιβές για την έκτέλεση στή καθήκοντος. Οι φυσικές άμοιβές είναι άπορριπτές, γιατί άπειθωνονται στον κατώτερο άνθρωπο.

γ) Παράδειγμα — Επίδραση

«Μεγάλος δάσκαλος δεν είναι έκείνος, που διδάσκει το καλό με ώραιά λόγια, έπίε ο μεγάλος παιδαγωγός PESTALOZZI, άλλ' εκείνος, που το διδάσκει με το παράδειγμά του».

Το παιδί μιμείται τους γονείς του και τ' άλλα πρόσωπα της οικογενείας, τους λόγους και τις πράξεις τους σε κάθε θήμα της ζωής του. Ο JEAN PAUL έίπε, πώς «το παράδειγμα των γονέων δημιουργεί την έξωτερική συνείδηση του παιδιού». Κι ο Άριστοτέλης, ότι «το παιδί είναι πλάσμα μιμητικό». Η επίδραση του παραδείγματος από το άμεσο περιβάλλον συμβάλλει θετικά και στη διάπλαση του χαρακτήρα του παιδιού.

Προτροπές και διδασκαλίες, χωρίς το δικό σας παράδειγμα, δεν ώφελούν σε τίποτα. Το παιδί βλέπει, ακούει και μιμείται, ό,τι γίνεται γύ-

ρω του. Είναι προσεκτικός και άγρυπνος παρατηρητής. Τίποτα δεν του διαφεύγει. Το πνεύμα του είναι διαρκώς ξύπνιο και προσπαθεί όλα να τα καταλάβη, όλα να τα ταιριάση.

Η επίδραση του παραδείγματος στηρίζεται στην ύποβολή. Και είναι ισχυρότερη, όσο περισσότερο το παιδί αγαπά και έκτιμά το περιβάλλον του. Ο Μάρκος Αύρήλιος έλεγε: «Από τον παιπού μου έμαθα την ύπομνη, ο πατέρας μου μ' έμαθε τη μετριοφροσύνη. Στη μητέρα μου όφειλω τη συμπάθεια για τους άλλους».

Επικίνδυνα παραδείγματα για το παιδί είναι και τ' ακατάλληλα ή άσεμνα θέματα στην τηλεόραση, στον κινηματογράφο, στο θέατρο, τ' ακατάλληλα άκροάματα στο ραδιόφωνο, τ' ακατάλληλα άναγνωσματα με σκληρές, ληστρικές, άποτροπαιες.

Οι γονείς πρέπει να είναι μεταξύ τους αγαπημένοι πάντοτε και να μη ζούν παρία μονάχα για τα παιδιά τους. Να είναι εύσεβείς και να έχουν σταθερές υγιεινές άρχές.

Γονείς και διδασκαλοί πρέπει τους λόγους, τις πράξεις κι ένεργειές τους να ρυθμίζουν έτσι, που να λαμβάνουν υπ' όψη πάντοτε την επίδρασή τους στο παιδί.

Σ υ μ π έ ρ α σ μ α: Να αγαπάτε και να σέβεσθε τα παιδιά σας. Να βλέπετε με συμπάθεια και κατανόηση τα παιχνίδια τους, τις εκδηλώσεις τους και τις εύχαριστήσεις τους. Να τα ψυχολογίτε, να εκπληρώνετε τις ανάγκες τους και να τα χειραγωγίτε στο δρόμο του όρθου και του πρόποντος.

Να όμιλήτε στο παιδί με αγάπη και σοβαρότητα. Ό,τι δίνετε, έδωστε το χωρίς πολλές παρρηκλήσεις και Ιδιαίτερες συμφωνίες. Να δίνετε μ' εύχαριστηση ό,τι είναι ώφελιμο και μπορείτε φυσικά. Ν' άρνήσθε σταθερά κι έντονα κάθε πράγμα άδύνατο ή παράλογο, που ζητεί. Το «όχι» σας πρέπει προσεκτικά να μελετηθή, προτού ειπωθή. Άν όμως τ' άποφασίσετε και το έκστομίσετε, να είναι τείχος άπόρρητο για το παιδί. Έτσι θα γίνη ύπομνητικό, καρτερικό, ήσυχο.

Φροντίστε ν' άνθίζη πάντοτε το γέλιο στα χείλη του παιδιού σας, γιατί είναι τροφή άπαραίτητη για την ήλικία του. Του δίνει ψυχική γαλήνη και ήρεμία.

Η άσυνέπεια στους λόγους και στις πράξεις είναι το μεγαλύτερο έλάτωμα στους γονείς και κυρίως στη μητέρα. Προσέχετε πολύ αυτά, που λέτε στο παιδί σας.

Θα κάμετε ευτυχισμένο το παιδί στη ζωή και τον εαυτό σας, αν το χειραγωγίσετε με δεξιότητα στο έρσο της αλήθειας, της δικαιοσύνης, του καθήκοντος, αν καταπολεμήσετε με σταθερότητα κάθε εκδήλωση έγωιστικών διαθέσεων στο χαρακτήρα του, αν του καλλιεργήσετε κι αναπτύξετε τα κοινωνικά και φιλάλληλα συναισθήματά του.

Με τις νοουσεις, το ήθος και κυρίως το παράδειγμά σας, θα δημιουργήσετε τον ήθικό χαρακτήρα του παιδιού σας, ώστε να καταστή προσωπικότητα.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Πολλοί ρωτάνε γιατί ο Σύλλογος δεν κάνει έκδρομη την ήμερα της θρησκευτικής έορτής της Άγίας Παρασκευής στο Παλινέψωρο.

Ο Σύλλογος δα ήθελε να γίνεται την ήμερα αυτή μια έκδρομή, αλλά παρουσιάζει δυσκολίες, όπως, δεν είναι εύκολο βρεθούν πούλμαν που

«ΤΟ ΞΕΧΡΟΝΙΑΣΜΑ»

Στα χρόνια τα παλιά, όταν κανένας χωριανός έχανε κάποιο πράγμα, πήγαινε κι έλεγε στον παπά, «να κρίνει», γι' αυτό στην Εκκλησία.

Κι αυτός την Κυριακή, μετά τη λειτουργία, απ' την Ωραία Πύλη, έλεγε στους χωριανούς για το χαμένο αντικείμενο. Κι όποιος από τους χωριανούς το έβρισκε, το πήγαινε σ' αυτόν που το χασε ή στον παπά για να το δώσει έκείνος.

Αυτό, θα πείτε, γίνεται και σήμερα Πολλές φορές άκούμε τον παπά «να κρίνει» για κάποιο χαμένο αντικείμενο.

Μά σήμερα το έθιμο κρατάει ως έδω.

Παλιότερα το πράγμα είχε και συνέχεια.

Άμα περνούσε ή δοσμάδα, δίχως το πράγμα να βρεθεί τότε ο παπάς προχώραγε στο «ξεχρόνιασμα».

Το «ξεχρόνιασμα» ήταν ένα είδος άφορεσμού.

Την άλλη Κυριακή ο παπάς, μετά τη λειτουργία κι απ' την Ωραία Πύλη, αταριότανε αυτόν, που πήρε το χαμένο αντικείμενο ή το βρήκε και δεν το δωκε. Κι έπειδή ή πιο συνηθισμένη κατάρρα ήταν: «να μην τον βρεί ο χρόνος αυτόν, που...», ή πράξη αυτή λεγότανε ξεχρόνιασμα.

Μία φορά κι ένα καιρό, που λέτε, ένας παπάς έκλεψε το τσεκούρι της κυρα - Μητράινας.

Πήγε ή γυναίκα στον παπά, «να κρίνει», για το τσεκούρι. Κι έκρινε» ο παπάς την Κυριακή.

Πέρασε ή Δευτέρα, ήρθε ή Τρίτη, διάθηκε ή Τετάρτη, τίποτα το τσεκούρι να βρεθεί.

Ήρθε ή Πέμπτη κι ή Παρασκευή, μπήκε και το Σάββατο, πέρασε όλη ή δοσμάδα, μα το τσεκούρι πουθενά.

Την Κυριακή, που έρχότανε, έπρεπε ο παπάς να «ξεχρονιάσει». Αυτό και έκαμε.

Σαν τέλειωσε ή λειτουργία, βγήκε επίσημα και σοδάρά μπροστά στην Ωραία Πύλη, έκαμε το σταυρό του τρεις φορές, σήκωσε τα χέρια στο Θεό, κι έίπε αύστηρά και με βαριά φωνή:

«Όποιος πήρε το τσεκούρι της κυρα - Μητράινας τα μαύρα να μη βγάλει».

— Ι...!, έφριξαν όλοι οι χωριανοί απ' τη βαριά κατάρρα.

— Πω πώ! παπά, μ' τον καφερό, τρανή κατάρρα είπες, φώναζε απ' το γυναικονίτη ή Μητράινα.

— Άσε τον τον παλιάνθρωπο, έίπε ο παπάς, να μάθ' να κλέβ' τσεκούρια. Κι έβαλε το «Δι' εύχών...».

Για μέρες το χωριό είχε να κάμει με την κατάρρα του παπά.

Και μόνο αυτός γελούσε μέσ' τα δασιά τα γένια του, γιατί για κείνον ή κατάρρα ήταν εύκή.

Εύκή τα ράσα (τα μαύρα) να μη βγάλει.

να φύγουν στις 1 τα μεσάνυχτα από την Άθήνα, για να είναι το πρωί στις 8 στην Έκκλησία, δεύτερον τα πούλμαν δεν μπορούν λόγω της μη καλής κατάτοτης του δρόμου, και του όγκου των να φτάσουν μέχρι την Έκκλησία, και τρίτον ή ήμερα αυτή είναι εργάσιμος.

Ο ΝΕΡΟΦΟΡΟΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

Σήμερα όλη η γενιά μας θυμάται το Νεροφόρο του Χωριού, ο οποίος συνήθως ήταν ένας τύπος ανθρώπου κι ένας ήρωας της περιόδου του ποτισματος. Όλοι μας θα έχουμε πάει για χάρη του στη «Δέση», να δουλεύουμε τη γούρνα ή να βοηθήσουμε με προσωπική εργασία να καθορίσουμε τ' ούλάκι που 'ρχεται απ' το «Πουρί». Το κάλεσμα αυτό για τ' ούλάκι γινόταν με το χτύπημα της Καμπάνας και με το ξεκίνημα απ' την Πλατεία.

Το νεροφόρο τον διορίζει ή πλειοψηφία της θελήσεως του Χωριού και ο Πρόεδρος. Είναι σεβαστός, δίκαιος, αυστηρός ή καλύτερα ζαδός και πάντα γυρίζει πάνω, κάτω, σιακίζει και σιαπέρα του χωριού, με τη γκλίτσα του ή την άγκούτσα του και τ' όσαππί του στον ώμο. Όσο καλός κι αν είναι, τσακώνεται με τις γυναίκες. Πληρώνεται απ' τη σιδεϊά (φασόλια, καλαμπόκι, πατάτες κλπ), ή οποία κανονίζεται σύμφωνα με την έκταση που ποτίζει ο καθένας. Το «Νεροφορίκι», όπως λέγεται ή πληρωμή του, το μαζεύει το Χινόπυρο που μαζεύονται οι σιδεϊές του Χωριού. Ο Νεροφόρος, όταν λείπει κανένας ή δεν μπορεί για διαφόρους λόγους να ποτίσει τον κήπο του ή το γιούρτι του, έχει την καλωσύνη να του το ποτίζει ο ίδιος.

Η στοματική παράδοση του Χωριού μας λέει, ότι μια φορά ένας Νεροφόρος του χωριού εικοποήσε 3 — 4 γυναίκες να ποτίσουν την ίδια ώρα. Πράγματι οι γυναίκες αυτές πήγαν την ώρα που τους είπε ο Νεροφόρος να ποτίσουν και, όπως ήταν φυσικό, άρχισαν να τσακώνονται ποιά θα ποτίσει. Ο πονηρός ο Νεροφόρος ανέβηκε σε μία σκαμιά και γκίζερανε τις γυναίκες, που τσακώνονταν και έλεγε από μέσα του: «φαγωθείτε καλλιακούδες».

Η τοποθεσία «Μαγγάνες» του χωριού μας, κατά πάσα πιθανότητα, πρέπει να πήρε τ' όνομα αυτό από τους τσακωνικούς των χωριανών στο ποτίσμα. Λέγεται ότι στα νυχτερινά ποτίσματα τόσο ο Νεροφόρος όσο και οι άλλοι, που ποτίζανε, ότι δάπεπανε ζουδ'κά, άκούγανε νεράιδες να τραγουδάνε, όργανα να παίζουν οι διαόλοι και άλλα σχετικά.

Θα προσπαθήσω να κομποδιάσω με την ντόπια λαλιά μας μερικούς εύτραπέλους διάλογους, που λέγονταν καλιότερα μεταξύ του Νεροφόρου και των γυναικών.

«Ας άφουγκραστούμε όλοι τί έλεγαν μια φορά κι ένα καιρό:

— Γιατί δεν μ' τδωκες στ'ν ώρα τ' του νερό και γιατί μ' τδωκες πριν ν' ώρα τ'. Καταλαβαίνεις ότι δεν πρόλαβα να ποτίσω, ούτε τ' ούλάκι να βρέξω καλά - καλά. Θα μ' ζηματ'στεί ο κήπος.

— Και τί με νοιάζει Ιμένα, αν μείνει απότο'το του δικό σ'. Τόση ώρα δικαιούσαι, τόση ταύκα. Άλλη φορά να ναγκάσεις του νερό.

— Όσο και να τ' αναγκάσου δεν φτάνει γιατί είναι λίγος, όσο κατράει μια κόττα, όπως γλέπς.

— Τί να σ' κάνω Ιγώ κυρά μ', τόσο έχω τόσο σ' δίνου, αν σε φτάνει καλά, άλλίως τα παρόπονά σ' στον Πρόεδρο.

Κι ενώ αυτά λένε ο Νεροφόρος και μια γυναίκα, έρχεται άμέσως ή άλλη γυναίκα που δικαιούται να ποτίσει ύστερα απ' αυτή και ο διάλογος συνεχίζεται ως εξής:

— Γιατί μουρή χασομυρίδες του νερό, κάντο κάτ' να ποτίσουν κι γώ. Έχω άράδα να περάσω και τδ δ'κό μ'. Ου Νεροφόρους φώναζε να του κόψ' κάτ'.

Με συνεπείσεις να τδ σκαλο-

κόψω και μετά.

— Όχι τώρα να μ' του δώκεις για να δουλώσω να ποτίσω.

— Άικ'σες δέσ' του δίνου, έτσ' μ' θέλου, ξέρεις ποιά είμ' Ιγώ!

— Δε με νοιάζει ποιά είσαι, γιατί «κι αν είσαι και παπάς, με την άράδα σου θα πάς».

— Κόψ' κάτ' του νερό, γιατί άμα 'ρθώ άπάν' θα σε δάλου άδεκεί.

— Για πρόσηξει πώς μιλάς, γιατί Ιγώ θα σ' φκιάσου του λάκου με τδ τσαπί μ'.

— Μή μ' κραίνεις έτσ' Ιμένα, γιατί θα σ' δγάλου τ' άπλυτα στου φόρο.

— Έχεις χάρ' που θέλω να μιταλάω του δικαρινταύγουστου, άλλίως θα σουδεια Ιγώ ποιά είσαι.

Αυτά κι άλλα πολλά άκούγονταν τότε, αλλά δυστυχώς αυτά άνήκουν στο παρελθόν του Χωριού μας — τη χρυσή έποχή κατά τη γνώμη μου, — την έποχή της δάβους μας και του παππούλη μας.

Σήμερα αυτά άποτελούν μια παράδοση για να τη θυμόμαστε, μαζί με τδ χωριό μας. Τδ Χωριό μας δεν γυρεύει πλειότερα πράματα, άρκει να τδ θυμόμαστε με ξέχωρη άγάπη, όσο άλλργα κι αν ζούμε.

N. ΜΠΑΖΙΩΝΗΣ

ΠΡΩΤΟΣ ΕΝΘΟΥΣΙΑΣΜΟΣ

Θυμάμαι 'δω και είκοσι έφτά χρόνια τώρα, την πρώτη λαχτάρα και τον άνείπωτο πόθο του έπαναπατρισμού στα όμορφα χωριά μας. Πάσχα του 1950.

Στο Νεχώρι που 'ναι τόσο σφιχτά δεμένο με την καρδιά και την ψυχή μας και τδ πιό μικρό δενιράκι του και τ' άψυχο λιθάρι, τδ Πάσχα κείνο ήταν κάτι τδ ξέχωρο σε χαρά και σε συγκίνηση, σε γιόρτασμα κι ένθουσιασμό. Στάθηκε στη ζωή μας όρόσημο συγκίνησης και χαράς. Κι ύστερα, πέρα απ' αυτό, θυμάμαι τδν τρανό ένθουσιασμό τδν Νεχωριτών τδ καλοκαίρι του 1952, που κατακλύστηκε τδ χωριό απ' τούς κοντά κι άλλργα ξενιτεμένους κατοίκους του, με γιομάτη την πλατεία και τδ φτωχικά για τότε μαγαζιά του, γιατί συνδέθηκε τδ χωριό για πρώτη φορά με άμαξητδ δρόμο με Δομνίστα — Καρπενήσι. Σωστό πανηγύρι!

Μαζεύτηκε όπως λέμε «Ντουινιάς». Κι' άλλόλογα μείναμε, άλλος λίγες μέρες, άλλος περισσότερες και άλλος μήνα και δυό μήνες.

Πολύ συγκίνηση, πολύ χαρά, ένθουσιασμό κι εύχές. Νοσταλγικό χόμα της «γενέτειρας», που οι ξενιτεμένοι άλλργα, τδ πέρνονε κοντά τους. Τού χρόνου περισσότεροι,

μα και πλειότερο να κάτσουμε. 'Ηταν ή εύχή. Να χορτάσουμε Νεχώρι. Να περπατήσουμε τις άνηφορικές και κατηφορικές στράτες του. Να θαυμάσουμε την άγρια μεγαλοπρέπεια του «εύρανοξύστη» Καρφοπεταλιά και να γεμίσει γλύκα ή καρδιά μας απ' την όμάλια ετού Κοκκινιάς. Να κατηφορίσουμε στα «Λιμστά» για κρύο νερό και στα δασιά πλατάνια για ίσκιό πυκνό.

Στις Τσαπουρινιές να φάμε σύκα και στα Πουρέτινα σταφύλια. Να ψαρέψουμε στο Φίδερη πέστρες και στρωσιδιά και στα Καλαβείκα να φάμε καλαμποκιά ψημένα και να πιούμε ρακί άψύ.

Να πάρουμε τ' άνόπλαγο για τη Μουρτηβρύση, πέρα στου Στάθη τη δρύση, για να πιούμε πρωί - πρωί κρύο νερό με τδ μπάρμπα - Άντώνη την ξύλινη την κύπα. Να θυούμε πέρα στο Πουρί, στα μαντριά τδ Φούρλα να γιομίσουν τδ ποδάρια άπό τούς ψύλλους, να πιάσουμε καβούρια και να χορτάσει τδ μάτι μας απ' τδ κίτρινο χόμα απ' τδ σπάρτα τ' Άσπροχώραφου.

Να τρυπώσουμε στ' άδιάβατο, παρθένο ρομούνι του χωριού, να φάσουμε στου Γύφτου Βρύση, να φάμε τδ ψητό κι άπό κοντά τ' άπόγισμα να γίνουμε λούτσια απ' της Καραδήμινας τη δρύση.

Κι' ύστερα ψηλότερα άκόμα στα Κουτρούλια και στον Κέδρο και στην Άσπρόδρυση, στο γερόλατο άπό κάτω να φουσκώσει τδ πλεμόνι μας άπ' έλατήσιο άέρα κι άπό κάτω στην Άγία Παρασκευή στη χάρη της να στήσουμε χορό.

Να 'ρθή τδ πανηγύρι στις 23 Αυγούστου για να καεί τδ πελεκουδί. Και πόσα άλλα άκόμη, που όλα τα θυμούμαστε με έν δυνατόνε να χωρέσουμε στο λίγο τούτο χόμο. Εύχες πολλές κι άπ' όλους.

«Κάθε χρόνο στον Κοτρότσο να δίνει ο Θεός». Και πέρασε τδ καλο-

Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ

• Συνέχεια άπό την 1η σελίδα

δρίσκονται.

— Και τελευταία μεγάλη προσφορά τδ Συλλόγου είναι ή έκδοση τδ ένθερμωτικού δελτίου, της έφημεριδούλας μας, που την άγκάλιασαν όλοι με στοργή κι άγάπη.

Με τις παραπάνω έκδηλώσεις ο Σύλλογος πέτυχε και κάτι άλλο.

Κάθε καλοκαίρι φέρνει στο χωριό μας περισσότερους συχωριανούς μας σ' ιερό προσκήνιο.

Μαζί με τούς μεγάλους έρχονται και τδ παιδιά τους και τδ έγγόνια τους, που δε γεννήθηκαν στο χωριό, και δένονται μ' αυτό.

Κι' όλα όσα έγιναν —και δεν είναι λίγα—, δεν θα ήταν δυνατό να πραγματοποιηθούν, αν δεν ύπήρχε αυτή ή δημιουργική πνοή, που λέγεται Σύλλογος. Γι' αυτό χρειάζεται όλοι οι Νεχωρίτες, όπου κι αν βρίσκονται, να έκδηλώνουν ένεργά τδ ένδιαφέρουν τους γι' αυτόν και να δείχνουν περισσότερο ζήλο για τδ έργο του.

Είναι χρέος και ύποχρέωση όλων μας.

Τελειώνοντας ός στρέψουμε εύλαβικά τη σκέψη μας σ' εκείνους, που είχαν τη φωτεινή ιδέα να ιδρύσουν τδ Σύλλογο.

Πολλοί άπ' αυτούς δε βρίσκονται στη ζωή.

Άς είναι αιώνια ή μνήμη τους.

Μερικοί είναι ανάμεσά μας. Τούς εύχαριστούμε για τδ Σύλλογο, που μ' χάρισαν και ύποσχόμαστε να συνεχίσουμε τδ έργο που κείνοι ξεκίνησαν.

καιρί κείνο κι ήρθαν κι έρχονται καλοκαίρια μά... λείπει ο Ντουινιάς. «Τί έγινε κείνος ο πρώτος στο καλοκαίρι εκείνο; Τάχα ξεχάστηκε ο Κοτρότσος κι ή Κρουόδρυση τδ Κατσαούνη; Πάει ή δόλτα στην Παληόγυρνα κι ο δελιός στην Άσπρόδρυση; Τάχατες να τδ 'φαγε ή λήθη τδ γλέντια, τδ τραγούδια, τδ μαζευτό και τ' άπολυτό, την Παπαδοπούλα και τη μαυριδερούλα; Πούναι κείνος ο πρώτος ο ένθουσιασμός; Άχ! ζωή ρηχή και άμείλικτη στα καπρίτσια και τδ τερτίπια σου!

Δέν είναι πάντοτε ή ίδια. Γυρνάει και την άλλη της όψη, έρχεται κι άνάποδα. Βιοτικές άνάγκες φέρνουνε τδ πράγματα άνιθίετα. Άν τίθεται με τδν πόθο, με τη λαχτάρα, με τη Νοσταλγία. Μεγαλώνουν τδ παιδιά, τδ κορίτσια, μεγαλώνουν κι οι άνάγκες! Έπεκτείνονται οι δουλειές, δημιουργούνται νέες τέτοιες. Έξελίξεις ύπαλλήλων, νέες εργασίες κι ύστερα, δώ που τδ λέμε, ή μόδα για θάλασσα και θαλασσινά μπάνια και κοντά σ' αυτά, έ! πώς να τδ κάνουμε, περ'σσότερη δουλειά, περισσότερα λεφτά.

Καταντιά για τρεις - τέσσερες μέρες. Ίσια - ίσια για τδ πανηγύρι. Κάτι μετράει κι αυτό. Άμ και τδ ξένα, ή άλλργινή ξενιτιά που την πώς αυτή; Μπορεί να άξήσουν οι γονείς τδ παιδιά στα ξένα, τα άγγόνια, που δεν είναι ή καρδιά τους πιά κι ή πητιά τους Νεχωριτική και δεν αισθάνεται πιά τίποτε ή ψυχή τους για τδν τόπο τούτο;

Ύστερα είναι κι οι άνέσεις. Λιθάρια δεν έχουν ούτε οι Πόλεις ούτε οι Πρωτεύουσες της Εύρώπης και της Άμερικής. Κι άκόμα κάτι άλλο. Πόσες δραχμές, πόσα φράγκα, πόσα δολάρια μπορούν να χωθούν άπό μια τέτοια εύσκολη έπίσκεψη στη «γενέτειρα». Να κάμψουν άπό κείνα, που στέκονται ρουφήτρες για κάμπους τδ πρώτου κείνου ένθουσιασμού.

Μά ή ζωή κυλάει σκληρή κι άδυσώπητη. Κι όλα γερνάνε και μαραιώνονται.

Ένα μονάχα στέκεται άγέραστο και δυνατό.

Ο Πόθος κι ή άγάπη για τδ Νεχώρι!!

Για όσους μένει.

Π. ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Έπειδή ή δαπάνη τδ έργου της τσιμεντοστρώσεως τδ δρόμου άπό Πλατεία έως την Έκκλησία, που άποφάσισε ή Γενική Συνέλευση στις 27.3.77 έχει ύπερβεί τδν άρχικό προϋπολογισμό, τδ Δ.Σ. παρακαλεί τδ μέλη του να καλύψουν αυτή με έκτακτες προαιρετικές εισφορές.

★

Το Δ.Σ. στην τελευταία του συνεδρίαση άποφάσισε τδ μήνα Αυγούστο να πραγματοποιήσει στο χωριό τις παρακάτω έκδηλώσεις.

Α) Την Πέμπτη 18.8.77 θα πραγματοποιηθεί ήμερησία έκδρομή εις Γύφτου - Βρύση με συμμετοχή όλων τδν συχωριανών μας.

Β) Την Κυριακή, στις 21.8.77 και ώρα 9.30 π.μ. τελείει στόν Ίερό Ναό μνημόσυνο ύπέρ της άναπαύσεως της ψυχής τδ εύεργέτου τδ χωριού μας Δημητρίου Φούρλα και στις 7 μ.μ. στην αίθουσα τδ Δημοτικού Σχολείου θα πραγματοποιηθεί έκδήλωση στην όποία ο όμιλητής κ. Χρήστος Παπανικολάου θα άναφερθεί στην φυσιογνωμία και τδ έργο τδ ανωτέρω.

αρχιτεκτονικόν γραφείον

μελετών κατασκευών

ΛΙΛΙΚΑ ΝΤΟΥΖΟΥ —

ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ

αρχιτεκτων Ε.Μ.Π.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ

τεχνολογος πολιτικός μηχανικός

Πανεπιστημίου 57

ΤΗΛ: 3242604 — 3241456.